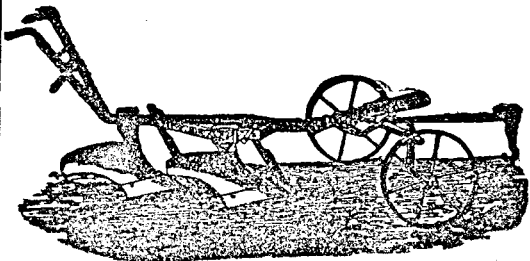

ERDÉLYI GAZDA

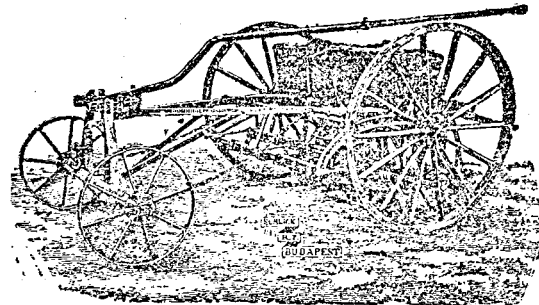

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

— Kolozsvártt, a sétatéren —

Ez év március 10-én megnyílt**és nyitva lesz október 31-ig mindennap!**

A kiállítás célja:

az erdélyi részek gazdaközönségének mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása,

tájékozása, a szolid cégekkel közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a csalódások elkerülésének előmozdítása. A mezőgazdasági háziipari készítmények értékesítésének elősegítése.

A kiállítás tárgyai:

a) Mindennemű mezőgazdasági gépek: **Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, súlymérők; malomszerkezetek; rétöntözési, talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, halászati és más gazd. mellékágazati gépek, felszerelések, eszközök és anyagok.**

b) Háztartási gépek és eszközök.

(576.)

c) Mezőgazdasági házi ipari készítmények.

A kiállítók elsőrangú, szolid gyárak és készítői!

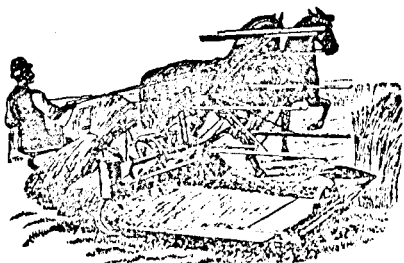
A KIÁLLITÁSI IRODA A LÁTOGATÓ GAZDAKÖZÖNSÉG ESETLEGES MEGRENDELÉSEIT OTT A HELYSZÍNÉN FÖLVESZI ÉS AZONNAL A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból engedményben részesülnek.

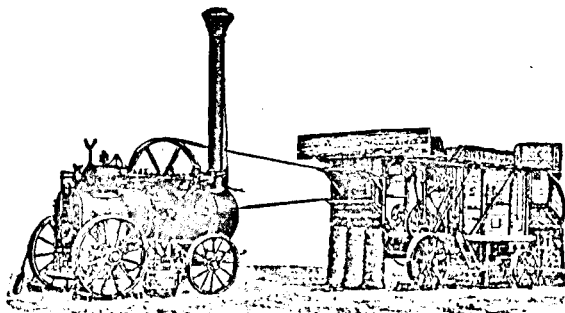
Bővebb felvilágosítást ad kívánatra szóval

a helyszínén, vagy levélben:

ÉBER ISTVÁN kiállítási intéző.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak locomobil-cseplőgép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a párisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitünté-
tést, a **GRAND PRIX**-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzeséplő készleteit, szalmakazalózóit,
„MILLENNIUM”

(616.)

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokkrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcseplőkészle-
teit, Sack-rendszerű, acélöntésű ekefővel ellátott ekeit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

ERDELYRÉSZI KÉPVISELŐ: WESSEL LEO KOLOZSVÁR.

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden
gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pó-
tolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik

exploszióbiztonság,
önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
utólérhetetlen tiszta és gyors utántöltés.

szolid kivitel és egyszerű kezelés.
Saját szabadalom Európa és Amerika legneveze-
tebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivite-
lét, minden nemben és nagyságban.

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések
ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállit-
tatik. Ércnyomdai munkák minden faja, réz, sár-
garéz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után
gyorsan és olcsón készítettik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők
kerestetnek.

(549)

Tölgymakk

nemkülönb mindenféle erdészeti fa
cserje és gyümölcsmagot ajánl a

MAGY. MAGPERGETŐ GYÁR

Faragó Béla Zala-Egerszegén;
minden kiállításon kitüntetve, legutóbb
Párisban ezüst éremmel.

Árjegyzék bérmentve. (562)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V, Báthory-utca 4.

Gyár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

A legjobb és legolcsóbb

Fakonserváló szer

most és marad is a már 20 év óta kipróbált

AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

Részletes leírások és utmutatások ingyen és bérmentve.

AVENARIUS R. Carbolineum-gyára
Amsteifen.

Iroda: Bécs, III./I. Hauptstrasse. (499. II.)

Szőlővesszők és gyümölcsfa ojtványok!

As első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetséget 300
kat. hold immunis homok talaju mintatelepéről 1901. évi tavasz to-
lyamán eladásra bocsájtatnak sima és gyökeres szőlővesszők; Borfa-
jokból nagymennyiségben Kövidinka, Kadarka, Furmint, Olasz Riz-
ling, Traminé, Mézesfehér stb.; Csemegefajokból kisebb-nagyobb
mennyiségben 200 faj.

Különféle gyümölcs-ojtványokból alma 150 fajban, körte 110
faj, őszibarack 25 faj, Kajszin 12 faj, továbbá Birsek, Cseresznye,
Meggyek, Szilvák, Málna, Ribizke, Diszfák, Cserjék. Rózsák. Fenyő-
félékből Lucz és vörös Fenyők, Thuja Pyramis növények gyönyörű
példányokban, végül Spárga és Szamocza tövek.

Mindezeket fajtiszta hiteles nevek alatt tenyésztve,
ajánljuk az érdeklődők b. figyelmébe.

Megrendeléseket elfogad, s kívánatra kimerítő árjegyzéket küld

Első kecskeméti szőlő- és gyümölcsstermelő
szövetkezet.

(596.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Európai egyesült államok. <i>Milhofer Sándor.</i>	197
Van-e szüksége a kisbirtokosnak vetőgépre? — <i>Z. Kis Sándor.</i>	199
A vajról s ennek készítéséről. <i>Kemény József br.</i>	200
Mennyibe kerül 1 q. réti széna előállítása házi ke- zelés mellett. <i>Takács Zsigmond.</i>	201
Tárca:	
Mindennapi kenyérünk. <i>Dr. Mero F.</i>	198
Kisebb szakközlemények	202
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. <i>Éber Ernő.</i>	202
Vegyes közlemények	203
Üzlet, forgalom:	205
Hirdetések.	

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket

27 év óta

Mauthner

Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrássy-ut 23. sz.

szállit. (28.)

Európai egyesült államok.

Nem örök békéről, vagy az amerikai Egyesült Államok eszméjéről van szó, nem az egyes államok önállóságának feladását jelzi címünk, hanem az európai államok kereskedelmi és vámszövetségét akarja az kifejezni. Nem egy földrajzi fogalmat akar az statuálni, a közgazdasági élet alakulásának, kedvező irányításának kérdését akarják általa megoldani a tervezetők. Az amerikai verseny hatalmas lendülete már régen érezteti hatását s az a jövőben még óriási méretekben haladhat előre. Japán roppant fejlődése hámulattal tölt el bennünket; 1868. óta óriási léptekkel halad ez állam előre, s nemcsak hogy a kultur-államok sorába emelkedett, hanem azoknak lassankint nagy versenyt is fog támasztani. Ez új világok gazdasági preponderantiája produktumaiknak az ó-világban nagy piacot fog biztosítani, s részben már biztosít is. A már megvetett alapokon oly erőteljes közgazdasági ellenféllel fog világrészünk szembe állni, hogy az ellene való egyesülés, az egyesült védelem, nagyon is megfontolandó. Címünk tehát nem az utópiák országába való s mindenesetre érdekes a fogalma alá rejtőző célszót, ha annak gyakorlati megvalósítása, vagy megvalósíthatósága kérdéses is.

Az európai egyesült államoknak tulajdonképp egyesíteni kellene az összes európai államokat. Tagadhatatlan, hogy ez nagy nehézségekbe ütköznék, oly különböző érdekek állanak az egyes államok szolgálatában, hogy azok kiegyenlítése a legnagyobb nehézségekbe ütköznék. A két határállam, Oroszország s Anglia volna az egyesülés keretébe a legnehezebben beilleszthető. Oroszország szervezténél, nemzeti életének sajátosságánál fogva inkább Ázsiához szít, míg viszont Anglia gyarmatpolitikája ellenkeznek az egyesülés eszméjével. Egyébiránt ez akadályt épen nem képezhetne, mert hisz Anglia s Oroszország nélkül is fennállhatna az az európai koncert, mely mint egy egységes egész állna az idegen világrészek versenyé elé.

Az eddig vázoltakból is látható már a tervezet fontossága, mely nagyon jó magyarázatát adja annak, hogy ez eszme miért újul fel folyton a népek életében. Az a hatalmas szövetség, mely legalább is a középeurópai egyesült államok alakjában formálódna ki, oly erőteljesen s hathatósan képviselhetné az egyes államok érdekeit, hogy azoknak megtámadása, vagy veszélyeztetése mindenesetre megfontolandó lenne. S nemcsak közgazdasági szempontból volna előnyös az egyesülés, nemcsak a gazdasági szempontok volnának ily módon megvédelmezhetők, hanem az érdektársulás maga után vonná a politikai s

kultur-érdekek közös védelmét is. Közös érdek volna a békés haladás, megszűnnének a hatalmak féltékenykedései egymás irányában, meg a közöttük dúló viszálykodások. A közös cél elérése iránti igyekezet békés egyetértést hozna a külömben önálló államtestek kormányzói s népei között. Hogy a német vámszövetség politikai egyesülésre, a nagy német birodalom megalkotására vezetett, az elretentő példa nem lehet; erőteljes, önálló államok, nagyhatalmak egymásba nem olvadhatnak. Egyébiránt Németország példája is csak azt mutatja, hogy a vámegegyesülés a közös érdekek megvalósítására, a legjobb, a leghatásosabb eszköz. Hogy azt évszázados agitatio előzte meg, hogy a politikai s gyakorlati nehézségek csak az évek hosszú sora alatt voltak legyőzhetőek, az vissza nem ijeszthet, mert hisz a mit a mult kezdetlegessége csak hosszú idő alatt tudott megtenni, azt korunk gyorsan haladó munkássága aránylag rövid idő alatt el tudja végezni.

Általában ismeretes mindez, s ép ezért hallunk reá vonatkozó utalásokat nem egyszer a közgazdasági életben: sőt azt is hallhatjuk hangsúlyozni, hogy a szomszédunkkal fennálló politikai szövetséget csak kívánatos volna gazdasági kapcsolat által még szorosabbá tenni. (Németország.) Egyébiránt tagadhatatlan, hogy monarchiáknak ép Németországgal volna a legkívánatosabb vám s kereskedelmi szövetségre lépni már csak azért is, mert a jó viszony aránylag gyors egyességet tudna létesíteni, mely így minden nagyobb rázkodtatás nélkül életbe léphetne; de meg azért is, mert vámterületünknek ép Németországgal van a legélénkebb áruforgalma. A közlekedési eszközök folyton tökéletesednek s így ennek hiánya nem lehetne akadály a hasonló szövetségnek. Mert kétségtelen, hogy a vám s kereskedelmi szövetség előnyei annál jobban érezhetőek, mennél könnyebb a szállítás, ugyannyira, hogy ennek nehézsége utját állhatná esetleg az egész tervezet eredményességének. Ha a közlekedés rossz s drága, ugy a közös vámterület előnyei nem használhatók ki. Miután így Németországgal, mint a többi középeurópai államokkal szemben folyton tökéletesülnek az összekötő eszközeink s így ez akadályt nem képezhetne sem egy sem több állammal való egyesülésre.

A vámunió fokozatos előkészítést igényel. Hosszabb időn át tartó fokozatos vámleszállítások szoktatják csak hozzá a produktót a nagyobb versenyhez, a mi egyébiránt egy egy államot illetőleg nem minden árucikkre áll fönn.

A mi hazánkat illeti, általa a mezőgazdaság óriási nyereségre tenne szert. Hazánk-

„Londoni rézjegyzéshez alkalmazkodva, a mai naptól visszavonásig

leszállítottuk

a vegytiszta aussigi és „Hungária“ rézgáliczának árát

nagyobb mennyiség vételénél 64 — koronára,

kisebb mennyiség vételénél 65. — koronára,

100 kgrként ab budapesti raktárunk

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.”

ból a kivitel azonnal megindulna: a Balkán államok s Oroszország feleslege is, — feltéve, hogy ezek is benn volnának a vámunióban, a mit ugyan az utóbbiról még feltételezni is merész dolog volna, — fölösen megtalálná a helyét. Ha az amerikai versenytől tartani nem kell, s a mezőgazdasági termékek kivitelének lassankint szabad tér engedtetik, úgy a mezőgazdaság rentabilitása aránylag, a jelenlegi állapotokhoz képest, óriási mérveket öltene. A mezőgazdaság szempontjából a más államokkal való vámelegesítés a legnagyobb mértékben kívánatos volna: ez kétséget nem szenvedhet. Nem így az iparra való tekintetből. Németország hatalmas arányú ipari tevékenysége, melynek a kellő érvényesülésre csak a megfelelő tér hiányzik, egy csapásra meghódítaná az iparban gyenge államokat. A fokozatos vámlétszámítás neki csak kedvezne, míg a fejlődő iparu államok ez irányú tevékenységét tönkre tenné. Ez állna hazánk iparjára is, míg a kedvező eset Németországra s az összes nyugati államokra, hol az ipar már mindenütt meg van erősödve. Nálunk sajnos, az még csak gyermekruhákban jár. Eme körülmény adná hazánkban a legnagyobb nehézséget. Mert mindenestre megfontolandó volna, hogy az ipari gyengülést ellensúlyozhatja-e a mezőgazdasági megerősödés, hogy az ipart fel lehetne-e áldozni a mezőgazdaságnak? Mert a mily bizonyos, hogy a mezőgazdaság roppant vagyont biztosíthat az országnak, mert hisz a viszonyok annak kiválságos kedvezők hazánkban, ép oly bizonyos az is, hogy nagyon kockázatos dolog volna a közgazdasági ágak egyoldalú fejlesztése. — Egy tisztán mezőgazdálkodással foglalkozó állam rossz termés esetén a tönk szélére juthat, míg ha terjeszkedésében az iparral osztozik, annak tért enged, úgy az, az ez irányú bajokat csökkentheti. Mindenesetre áll azonban, hogy a hasonló irányú vámelegesítés a mezőgazdaságnak használ, az iparnak árt —

honi viszonyaink között. Ez különben Ausztriával fennálló vámközösségünk tekintetéből is elmondható.

A vámunió fokozatos fejlesztése nagyobb nehézségekbe semmi esetre sem ütköznék: az eszme a gyakorlati életben keresztül vihető. Ha csak Németországról van szó, úgy a megvalósulás a legkönnyebb; semmi esetre sem okoz nehézséget a frankfurti béke, mely leköti Németországot Franciaországgal szemben a legtöbb kedvezmény megadására, mert a legtöbb kedvezmény alól azok kivételnek, melyek a vámelegesítés folytán adatnak. — Egyébiránt a többi közép-európai államokkal szemben sem merülnének fel a vámunió tekintetében nagyobb nehézségek.

Tisztán teoretikus elméletek azok most, melyek az európai vámunió propagálására, vagy kivihetőségére lehetőségét tárgyalják. Az eszme meg van, sőt iránta némi érdeklődés is mutatkozik. Pár év előtt a delegatoban Goluchowski gróf külügyminiszter is szóvá tette a közép-európai vámunió kérdését, mely különösen az egyre fenyegetőbb amerikai verseny, a mind nagyobb méreteket öltő kereskedelmi terjeszkedés ellen vetne gátat. De hogy még egyelőre, monarchiánkat illetőleg a jelenlegi vámtérület megszorításáról is lehet szó, sőt, hogy az komoly megfontolás tárgyát is képezi, azt az osztrák mozgolódások, sőt hazánkban is egyes körök állásfoglalásai a legjobban mutatják. Pedig kétségtelen, hogy egy nagy önálló gazdasági területen az erő kifejtés, a kereskedelmi tevékenység óriási méreteket vehet, az egységes törekvések hatalmas lendületet adhatnak a közgazdasági életnek. Csak az egyes foglalkozási ágakat hátrányosan érintő helyzettel kellene számolni, azokkal szemben kellene a rekompensációt minden egyes esetben keresni.

Érdekes lesz ha fenti elméleteink kapcsán Leroy-Beaulieu Pálnak, a híres francia közgazdának nyilatkozatát közöljük az alábbiakban:

„Tagadhatatlan, hogy az Egyesült Államok óriási területükkel, gazdag ásványtelepekkel, nagy folyókkal és vízi erejükkel, a 76 millió főnyi lakossággal, mely tíz évenként rendszeren 12 millióval szaporodik, minek folytán 1920-ban körülbelül eléri a száz milliót, a rendkívül vállalkozó szellemmel és alkotó erővel a világ legfontosabb gazdasági faktorává lesznek. Mostantól fogva az első iparos nemzetnek tekinthető. és ez évről-évre erősebben fog megnyilatkozni. Ezenkívül az Egyesült Államoknak nemsokára figyelemreméltó kereskedelmi tengerészete lesz. Mily szerepet fog az összedarabolt Európa a fiatal óriással szemben játszani? Az amerikaiak amúgy is megszokták már az európaiakat, különösen a kontinensbelieket a keletiek egy nemének tartani, a kik alusznak multjuk felett, tőkésékné, a kik takarékoskodnak — a mi mindenestre túlzás. Európa mostani viszonyai aránylag szűk piacokat nyújtanak, a melyeken a munkamegoszlást nem viszik a technikai vívmányok által megengedett szélsőségig, mint Amerikában. Másrészt pedig tudjuk, hogy a munkamegoszlás foka, a mi ismét arányban áll a piac kiterjesztésével, a termelés olcsóságát eredményezi.

Nézetem szerint Európa szemben Amerikával, melynek lakossága 1920-ban száz millióra és 1950-ben körülbelül száznegyven millióra fog emelkedni nem maradhat tovább gazdaságilag apró részre osztva, a melyek elégtelen terjedelmű piacokra aprózzák. Ha maga magát ily apró cellákba akarja zárni, akkor arra lesz elítélve, hogy vegetáljon, és az európai népek az amerikaiak szemében többé-kevésbé ama keletiek vagy kicsinyes tőkepénzesek lesznek, a kik a fentiekben vannak jellemezve. Szükséges ennél fogva megteremteni az európai kontinens gazdasági szövetségét. Lehetséges, hogy ez az első formatio politikai szövetséget is fog eredményezni, a mi bizonyára kívánatos.”

TÁRCA.

Mindennapi kenyérünk.

Irta: Dr. Mero F.

II.

Az összes civilizált népeket egybefoglalva, kimondhatjuk, hogy táplálékjuk a tizenkilencedik században nagyobb arányú volt, mint a lakosság szaporodása. Az 1831—1840. években az európai népeknél évenként és fejévenként esett 900 angol font gabona, 5 font cukor, 2 font kávé és tea; míg az 1874—1884. években már 1240 font gabona, 22 font cukor, 4 $\frac{1}{2}$ font kávé és tea. Az átlagos húsfogyasztás Mulhall szerint körülbelül változatlan maradt, a mi azonban nagyon is kétséges állítás. Legalább a nyugateurópai népeknél a húsfogyasztás sokkal jobban emelkedett, mint azt Mulhall állítja, nemcsak azért, mert a jószág most átlagosan sokkal drágább, de azért is, mert most nem tartják azt olyan sokáig, vagyis fiatal állatokban nőtt a fogyasztás, úgy, hogy az állományok nagyobb százaléka kerül most fogyasztásra, mint régebben.

Míg a tekintetbe jövő népek lakossága 251 millióról (1831—1840) 404 millióra (1888) vagyis 60%-al emelkedett, addig a gabona-termesztés 101 millió tonnáról 241 millióig növekedett föl, ami 129%-nak felel meg. És

még az 1896-ik évet megelőző két évtizedben is 18%-al növekedett ez a produkció, noha az alacsony gabonaárak éppen nem voltak csábítóak újabb feltörekvésekre és befektetésekre.

1895-ben a népek által termelt táplálék súlya kerek 370 millió tonna volt és ebből nem kevesebb, mint 333 millió tonna volt a gabona és burgonyatermések súlya. És még ennél is nagyobb volt a fogyasztás, mert Indiából, Chiléből és más tengerentúli országokból is volt behozatal, ami a statisztikai adatokba nincs beszámítva.

Nézzük most, hogyan részesednek az egyes nemzetek mindennapi kenyérünk előállításánál.

Itt mindenekelőtt az a csudálatos tény ötlük szemünkbe, hogy az Északamerikai Egyesült-Államok az európai kulturnépek élelmi szerének több mint egy negyedét állítják elő, mikor pedig lakosságuk alig annyi, mint az európai lakosság egy ötöde. 229.000.000 tonna gabonából a reájuk eső rész 74.000.000; 15 millió 200.000 tonna húsból 4.500.000 tonna és ezenkívül még tejtermékekkel és halkivitelükkel is nagy mértékben részesednek.

Ezt a túlsúlyt az amerikaiak tengeritermelésüknek köszönhetik, ami az egész tengeritermelésnek jóval több, mint egy harmadát teszi ki. 1898-ban az egész kultúrvilág 880 millió hektoliter tengeri terméséből a yankeek maguk 643 milliót termeltek. A hoz-

zájuk legközelebb álló Magyarország 45 millió tengeri termése az egész termelésnek alig több, mint huszad részét képezi és Olaszország, noha mezőgazdasági proletáriátusa a súlyos pellagra betegséget a csaknem kizárólag tengeritáplálkozásnak köszönheti, csak mintegy harmincad részét termeli.

A tengeri — legalább Európában — nagyon korlátolt mértékben szolgál emberi táplálékul. Túlnyomó nagy részben és tehetősebb népeknél csaknem kizárólag az állatok takarmányozására használtatik föl. Ha már most a tulajdonképeni gabonaféléket: a búzát, rozsot, zabot és árpát származási helyük szerint tekintjük, akkor Oroszország lesz a kultúremberi kenyérrrel való ellátásában a primus omnium.

Noha ennek az élén is még Északamerika áll 200 millió hektoliterrel, míg Oroszország csak 130 milliót termel. Körülbelül ennyit aratnak a francia gazdák is, úgy, hogy ez a három ország az egész 939 millió hektoliter búzatermésnek majdnem éppen felét szolgáltatja. A francia termelés aránytalanul magas, ha tekintetbe vesszük, hogy Franciaország lakossága csak a fele az Egyesült-Államokénak és alig egy harmada Oroszországnak. És ez a gazdag ország még búzabevitelre szorul. Itt a könnyen emészthető búzakenyér csaknem kiszorította a többi gabonafélét. A tizennyolcadik században a francia lakosság-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye. Árúimért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérmű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek-, mindenféle szabású alsónadrágok-, valódi francia fehér és színes len-batizt zsebkendőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbetétek. Mindennemű férfi, női és gyermek től alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és matrácokban. Elvállal kiházasítási vagy magán szükségére kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

Hangsúlyozza ezután Leroy-Beaulieu, hogy a vámszövevénynek hosszú időre kötött kereskedelmi szerződés alakjában kellene megnyilvánulni, mely a vámtételeket lényegesen leszállítaná, és egy állandó európai vámbizottságot kellene szervezni, mely a vámoktól leszállítaná, s a gazdasági viszonyt az európai államok között lehetőleg bensősévé tenné.

Bármily alakot is öltene ez eszme a gyakorlati életben, annak megvalósulása csak kívánatos volna; kívánatos kivált a mi szempontunkból. A vámterület nagyobbitása a mezőgazdaság szempontjából csak előnyös. Tagadhatatlan, hogy kenyérterményeink kivitelre nem igen szorulnak, de ne feledjük, hogy ha ezeknek nagyobbodik a piaca, úgy dacára annak, hogy most eltudjuk azt fogyasztani, nagyon is kerülne áru a kivitelre, mert hisz ha a kereslet nagy, a mi az árak emelkedésével jár, úgy a kenyérpótló anyagok nagyobb szerepet játszanak a kiscgazda táplálkozásánál (s általában a kis embereknél), s a kereskedelmi forgalomba jutó termékeny mennyisége nagyobbodik.

Milhoffer Sándor.

Van-e szüksége a kisbirtokosnak sorvetőgépre?

A gazdasági élet véghetetlen tágas mezéjén, olyan jelentéktelennek látszó részletkérdés ez, a melyre jelenleg feleletet akarok adni, hogy sokan tán akként vélekednek, hogy jobb is lenne a felett egyszerűen napirendre térni, mint megtejtésére munkát és időt pazarolni.

De az az érdek, a mely újabb időben a kisemberek élete felé irányította a figyelmet s a melynek célja a nép gazdálkodási rendszerét minél intenzívebbé tenni s ezáltal a megélhetést rá nézve minél inkább megkönnyíteni: az parancsolja nekünk, hogy még a legcsekélyebbek látszó részletkérdéseknél is

álljunk meg egy pillanatra s azoknak felfejtésével és megvilágításával munkáljuk. ha csak lehet, a nép javát és előhaladását.

Hiszen, különben is a mai világ olyan, hogy minden ember, kunyhótól a palotáig, helyes és okos számítással kell, hogy éljen, mert ha nem számít helyesen és nem mérlegeli az esélyeket kellőleg: akkor különösen éppen a gazdálkodás mezéjén nemhogy hasznót tudna elérni és felmutatni, hanem minduntalan károokra akad, melyek végtére is a tönk szélére juttatják.

Ha földmivelő népünk, igen sok helyen, annyira elszegényedett, hogy a mindennapi élet terheit is alig bírja viselni: ennek éppen az az egyik legfőbb oka, hogy sohasem számít helyesen és eléggé s a helyett, hogy a mezőgazdasági élet és tudomány vívmányait a maga javára felhasználná: meghúzza magát ósdi, elavult nézetek, hamis előítéletek sáncai mögé, midőn fennen hangoztatja: ha az apánk, az ősök megtudtak élni bizonyos gazdálkodási mód folytatása és gyakorlása mellett, miért ne tudnánk a mellett megélni mi is? Pedig csak egyetlen példát hozok fel — ugyebár, a hol ezelőtt pár évtizeddel egy örökségen csak egyetlen család élt, most 2, 3, 4, 5, 6 családnak kell megélnie, mert a nép szaporodik, a birtok oszlik s ritka az olyan utód nagyon, a ki elmondhatja magáról, hogy ő éppen akkora területen gazdálkodik, mint a mekkorán gazdálkodott az édes apja.

Ha tehát így áll a dolog, hogyha pár évtized leforgása alatt ennyire megváltoztak a viszonyok és a körülmények, akkor szakítani kell az ósdi, elavult nézetekkel és a hamis előítéletekkel s alkalmazkodni kell — mert nincs más mód — a megváltozott viszonyok szorgos és parancsoló követelményeire.

Vajha ezt a nagy igazságot mindnyájan fontolóra vennék s ne várnának addig, míg az ár összezapaj fejünk fölött és piszkos hullámaival mindnyájunkat eltemet!

nak még 67%-a élt rozs- és zabkenyeren és ez a százalék 1888-ban már csak 14% volt.

A keletre fekvő országok nem voltak ilyen kedvező helyzetben. Itt is ugyan, különösen Németországban diadalmasan nyomul előre a búzakenyér, de még mindig a rozs a nép főtápláléka, egyes országokban, mint Magyarországon is a népesség egy része, például az alföldi, évszázadok óta csaknem kizárólag búzakenyeret eszik, míg az ország más vidékein rozs, másutt megint tengeri, sőt zabkenyeret is esznek. Oroszország főtápláléka a rozskenyér, s emellett zab- és árpakenyér szerepelnek, mely utóbbi termények a legtöbb kultúrnépénél már csak állattakarmányul szolgálnak. Az egész kultúremberiség élelmi budgetjében a rozs 480 millió hektoliter terméssel még mindig több, mint a fele a búzatermésnek és ebből a mennyiségből maga Oroszország 260 milliót, tehát a felénél többet termel. Ez maga biztosítaná Oroszországnak a gabonaszükséglet fedezésénél az első helyet, még ha nem is állna zabtermelésével is az első és burgonyatermelésével a második helyen. Mert a rozsnál, ennél a második legfontosabb kenyérterménynél az Északamerikai Egyesült Államok az ő csekély 10 millió hektoliter termelésükkel számításba sem jöhetnek. A rozstermelésben Oroszországgal versenyez Németország 100 millió hl. termelésével, a mi

azonban a ottani népesség táplálkozására nem elég, hanem orosz behozatalra is szorul. A harmadik helyen állnak Ausztria és Magyarország, a negyediken Franciaország, azután jön — a mi csodálatosnak fog látszani — Spanyolország, melynek hegyvidékein termelik ezt az északi gabonafajt. Csak ezután jön uncles Sam, mely ugyan nem nagyon érzi, hogy a hidalgók hazája ezen a téren legyőzte.

A zab épen úgy, mint a tengeri előrehaladottabb népeknél nem annyira emberi táplálékul, mint inkább a jószágoknak takarmányul szolgál. Mint ilyenek azonban óriási jelentősége van, ami abból a pusztán tényből is világosan kitűnik, hogy 920 millió hl. termése csak mintegy 10 millió hektoliterrel marad a világ búzatermése mögött. Ebből a mennyiségből Oroszország maga 251 millió hektoliter állít elő, az Egyesült Államok csaknem ugyanannyit, 236 millió hl.-t úgy, hogy itt is ez a két óriás több, mint a felét produkálja az egész világ zabtermésének. Ezután jön Németország 113 millióval, Franciaország 80 millióval, Ausztria-Magyarország 70 millióval és Nagy-Britannia — melylyel most találkozunk először — 61 millió hektoliterrel. A skandináv népek északi fekvésükön, a rövid nyarakon sokkal több zabot termesztenek, mint búzát, rozst és árpát összevéve.

(Folytatjuk)

Az ósdi, elavult felfogás és a hamis előítélet fennáll népünkénél a sorvetőgép elfogadása és használata iránt is s ezen előítélet megszüldülésének még különös erőt kölcsönöz az a körülmény, hogy a sorvetőgép aránylag drága portéka, tehát nincsen mindenki abban a helyzetben, hogy azt meg vegye; nagy munkaerőt igényel, pedig azzal takarékoskodni szokás; s munkája is szaporátlanabb, mint a kézzel való vetésé. tehát nem is érdemi meg, hogy szót vesztégesünk reá.

Valóban a sorvetőgépnek ezen hátrányai a kézzel való vetéssel szemben meg vannak, de meg vannak előnyei is, a melyeket szintén nem szabad számításon kívül hagynunk, ha az igazságot keresni és azt legalább megközelíteni akarjuk.

Egyik előnye a sorvetőgépnek az, hogy ember éppen annyi magot vet vele, mint a mennyit akar. Há sovány a földje, vet többet; ha kövér, vet kevesebbet. Sem az egyik, sem a másik esetben magot nem pazarol, sőt többet-kevesebbet mindig megtakarít.

Szórva-vetés mellett rendes körülmények között kalászos növényeinknél, tehát búzánál, rozsnál, árpánál és zabnál, sőt még a zabosbükknőnél is 1 holdra 130 liter vetőmagot szoktunk számítani, sorvetőgéppel pedig, ha a talaj kellően elő van készítve, még a legrosszabb esetben is 95 liter nagy bőségesen elég.

Kalászosaink és a zabosbükknő vetésénél tehát sorvetőgéppel minden holdon megtakarítunk 36 kgr. vetőmagot, ami kézzel való vetésnél azért lehetetlen, mert az ember nem tudja a markát úgy szabályozni, a mint akarja s miután a magvak is szerteséjjel hullanak: több magot kíván a föld.

De a magmegtakarítás mennyisége és értéke különösen az apróbb és drágább gazdasági magvaknál szembetűnő, mint a milyen pl, a lucerna és a lóher, a repce és a mák.

Miután e magvak közül a kiscgazda inkább csak a lucernát és a lóherét veti: azért jelenleg csak ezekről szölok.

Ugy a lucernánál, mint a lóherénél szórva-vetés mellett legalább 12 kilogrammot szoktak számítani 1 holdra vetőmagul, míg sorvetőgéppel ennek a mennyiségnek a fele is elég, sőt homokos helyen még ennyi mag sem kell.

Tehát lucerna vagy lóherevetésnél sorvetőgép mellett minden holdon megtakarítunk 6 kgr. vetőmagot

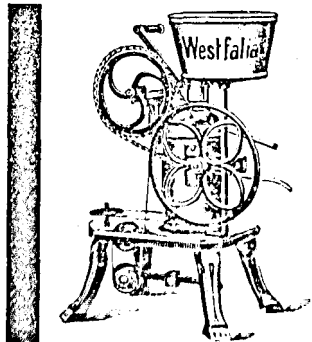
Ha már most felvesszünk egy olyan kiscgazdaságot, melyben évenként 2 h. búza, 2 h. árpa, 2 h. bükknő, 1 h. zab és a búzába megfelelő mennyiségű lóheremag vettetik, a következő értékű magmennyiséget takarítjuk meg:

	K. f.
2 h. búzánál megtakarítunk 70 l.-t =	7.—
2 „ árpánál „ „ =	5.—
2 „ bükknőnél „ „ =	6.—
1 „ zabnál „ „ =	1.05
2 „ herénél „ „ =	21.—

Összesen 40.05 azaz csupán csak 7 hold föld bevetésénél megtakarítunk 40 korona és 05 fillér értékű vetőmagot.

Azonban a sorvetőgéppel való vetésnek sokkal nagyobb előnye a magmegtakarításnál az a másik, hogy mert az ember tökéletes munkát végez: jobb és gazdagabb termést várhat, mint kézzel való vetés mellett.

Ezen állításom bizonyítására és könnyen

A legjobb tejfőlöző-gép a
„WESTFALIA“ Separátor
GÁL BÉLA Budapest, V. Váci-körut 76.

Tejfőlöző-gépek, Vajköpülő-gépek, Vajgyuró-gépek, Tejgazdasági eszközök, Tejszállító kannák stb.

Telefon 12—41. Árjegyzékek díjtalanul és bérmentve küldetnek.

való elfogadhatóságára szolgál az a körülmény, hogy miután a magvak egymástól egyenlő sortávolságban helyeződnek el s bent a sorokban is olyan távolságra esnek egymástól, hogy egyik a másiknak a fejlődését nem akadályozza: világos, hogy úgy a szár fejlődésére, mint a magképzés erőteljességére egyenlő arányban van megadva az alkalom minden egyes csírára nézve. S mert a nap besüt a sorok közzé és mindenik növény szárnak a tövét egyformán éri: a gabona megdőlésének lehetősége is rendes körülmények között meg van nehezítve, a honnan különösen kalászosaink sokkal nagyobb termést adhatnak, mint sűrű vetés mellett megdőlés esetén.

Aztán mert a sorvetőgép a magvakat a szántó föld színéhez közel, attól mintegy 2—3 cm. mélyen helyezi el, önként következik, hogy így a magvak nemcsak könnyebben és egyszerre kelnek ki, hanem könnyen is gyökereznek s gyökereik vigan haladhatnak lefelé a szántás mélyéig, míg a szóróvetésnél azok a magvak, amelyek a barázda mélyére hullanak — pedig többnyire ide hullanak — ha kikelnek is: gyökereik csak szerteszét és felfelé terjeszkedhetnek, a honnan lassan nőnek és kevesebb termést is adnak. Végre, szóróvetésnél igen sokszor nagy vetési hibákat látunk, de sorvetőgéppel a vetési hiba, ha a kormány jó kezekben van, mintegy lehetetlen s innen minden talpalattnyi tért, termésünk fokozására kellően kihasználhatunk.

Ez utóbbi körülményt különösen a kisgazdák kell, hogy fontolóra vegyék, kiknek kevés lévén a földjük, minden arasznyi helynek a kihasználására szükségük van; de végül fontolóra azok is, a kik lucernát és lóherét, tehát hosszabb ideig tartó növényeket vetnek, mert a vetési hiba leginkább ezeknél boszúlja meg magát, miután sokszor éveken keresztül kell, hogy nézzék lucernáikban és lóheréseikben a vetési hibákat s az ennek következtében pusztán maradt helyeket, melyeken szinte semmi nem nő, vagy a mi nő is, az csak burján és dudva.

De tekintetbe kell venni minden gazdának azt is, hogy a sorvetővel való vetés után nincs szükség a lucerna és a lóheremag beboronálására, sőt ha ezeket ősziükbe veti, még azokat sem kell az elmaradhatatlan tavaszi boronálásban részesíteni, mert a sorvetőgép vetés alkalmával egyuttal boronál is, tehát bizonyos munkának az elvégzésétől megszabadít minket.

Tegyük már most számítást abban az irányban, hogy vajjon mennyivel remélhetünk több termést, ha nem kézzel, hanem sorvetőgéppel vetünk?

Tapasztalataim azt mutatják, hogy 20—30 %-al. A hol szóróvetés mellett számíthatunk 10 szemre, sorvetésnél biztosan megkapjuk a 12—13 szemet. Sorbetetésnél én még az erőteljen, homokos talajon is, a hol a kalászosok rendszerint 6—7 szemet szoktak adni, mindig megkaptam a 10 szemet, míg kötött talajon kaptam 15 szemet is, jóllehet itt szóróvetés mellett még a legjobb esztendőben sem tudtam 10 szemnél többet elérni.

Tettem próbát a sorvetővel török búza vetésénél is s mondhatom, hogy az eredmény itt is meglepő. Míg sorbetetés 20—22 mm. szemtermés nem volt ritkaság 1 holdon, ha különben a talaj kitűnő volt: addig szóróvetés 18 mm-ásánál a legjobb föld sem fizetett jobban.

Összegezzük hát ezeket az eredménye-

ket, hogy a fenti 7 hold vetéshez vegyünk még 3 h. tengeri vetést, vagyis alkalmazzuk az elmondottakat egy 10 holdas kis gazdaságra.

Kapjuk ezzel a következő termés-eredményt:

Hold	Termény neve	Vető-mag	Termés-eredmény		Különb-ség	Értéke		Megjegyzés
			szórva- vetve	Sorba- vetve		mm- ként	Össze- sen	
m é t e r m á z s a								
2	Búza	1.50	15	17	2	12	24	*) a búza közé vetettük
2	Árpa	1.20	12	14.40	2.40	10	12	
2	Bükköny	1.20	12	17	5	10	50	
1	Zab	0.45	5	8	3	8	24	
1	Lóher*)	0.12	1.20	3	1.80	100	180	
3	Tengeri	0.60	16	20	4	8	32	
10	Összesen						322	

Azaz összesen 322 K. — f.

Ehhez adjuk még hozzá a megtakarított vetőmag értékét 40 K. 05 f.

Főösszeg tehát 362 K. 05 f.

Ennyi az a nyereség, a mit a sorvetőgép használatával részint a terméstebbletben, részint a megtakarított vetőmag értékében csak 1 esztendő alatt elérünk egy kis 10 holdas gazdaságon is. Természetesen ez a nyereség nagyobb gazdaságban aránylag fokozódni fog, csak nem szabad elfeledni, hogy én a számítás alapjául mindenütt jó erőben levő, nehéz, kötött agyagtalajt vettem, mert pl. laza, homokos talajon a heremag kielégítő sikerrel nem termelhető. Valamint azt se, hogy én az időjárás szélsőségeitől eltekintettem s olyan termésidényre fektettem számításaimat, a mely a gazda fáradságát és reményeit nem teszi tönkre.

Ilyen számítás mellett, a melyet éppen azért reálisnak lehet mondani, olyan a fentebb kimutatott eredmény, hogy az nekünk a sorvetőgép elfogadását és használatbavételét mindenestre feltétlenül ajánlja.

Hogy a szóróvetés és a géppel való vetés között az összehasonlítást még teljesebbé tegyem, szükségesnek látom felemlíteni, hogy egy jó vetőember naponként két segítséggel bevethet 7—8 hold területet, míg egy 13 soros sorvetőgép ugyanezen idő alatt csak 5 holdat vet be. Emberre a gép mellett is csak 3-ran van szükség, de szükség van ezenfelül még 2—4 darab igavonó állatra, mely a gépet húzza.

A különbség eszerint a szóróvetés és a gépvetés között, ami ez utóbbi hátrányára számításba jöhet, az a 2—3 hold terület, a mivel a gép kevesebbet vet be, mint a vetőember; az az állati erő, a mit a gép vonása megkíván s végül a gép használatának, illetőleg törlesztő hányadának az összege. Ha már most még tudjuk azt, hogy egy ilyen 13 soros vetőgépnek az ára 400 korona s az kellő felügyelet és rendszeres munka mellett 10 esztendőn át is üzemben tartható minden javítási költség nélkül, akkor megtehetjük számításunkat arra nézve is, hogy vajjon mennyibe kerül a gazdának a sorvetőgép munkája.

Mint fentebb, úgy itt is egy 10 holdas gazdaságot veszek fel s erre alapítom számításomat. Ennek a gazdaságnak, ha egy tagban van, hogy a gépet nem kell ide s tova hurcolni s ezzel a drága időt vesztegetni, az összes vetése kész van 2 nap alatt

Kerül hát:

2 jó, vagy 4 gyengébb marhaerő, naponként 8 korona 16 K.
A gép ára, felosztva 10 évre, évenként 40, de mondjuk 60 K.

Összesen tehát . 76 K.

mely összeg a fentebb számított 362 K. 05 fillérrel szemben, a mit a sorvetőgép 1 évi haszna gyanánt kimutattunk elenyésző csekély kiadás ugyan, de azért kimondom, hogy még sem érdemli meg, hogy pl. egy 10 holdas kisgazda, egyedül magának 2 napi vetésért, sorvetőgépet vegyen, miután az a 400 korona, a mibe a sorvetőgép kerül, nem egykönnyen található egyik 10 holdas kisgazda ládafiában sem s ha található is, vagy nincs meg a szükséges marha-ereje, vagy nincs alkalmas helyisége, melyben a gépet az időjárás viszonyosságai ellen megvédhesse

Hanem épen ez a körülmény azt a tanácsot és utbaigazítást adja nekünk, hogy ezen a téren is szükség van a kicsiny erők társulására, a szövötközésre. Álljon össze egy társaságba 5—6, 8—10 gazda, a szerint, a mint birtokának területe megkívánja s vegyen együtt, közös erővel egy sorvető gépet, mert pl. 50—80 hold föld bevetésénél, ha az időjárás is kedvez. már az első évben kifizetődik annak az ára, a többi, azután következő években pedig csak tiszta ingyen teszi zsebre, a termés-többletből és a megtakarított vetőmag értékéből a hasznot mindenki, a ki a társulást nem sajnálta s pénzt kockáztatott azért, hogy nyereségre tegyen szert.

Igy társulnak az ország nyugati részében levő községek gazdái is egymással, hogy sorvetőgépet vehessenek és azzal dolgozhassanak, míg az alföldi paraszt, ha 35—40 hold birtoka van, már egyedül veszen sorvetőgépet magának, mert tudja, hogy az így is kifizeti magát neki.

Valóban csodálatos az az indolencia, melylyel hazarészünkben, e gép iránt, a gazdaközönség legnagyobb része viseltetik, pedig kimerem mondani, hogy ennél jobb, tökéletesebb és hasznosabb eszközt, nem adott a tudomány és a gépipar a 19-ik században, a mezőgazdaság szolgálatába.

A társulás minden téren csak üdvös és hasznos lehet, s bizonyára ezen a téren is meghozza a várt és kívánt áldásos eredményt.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Z. Kiss Sándor.

A vajról s ennek készítéséről.

Irta: Kemény József báró.

Multkor a tejről s ennek kezeléséről írtam pár sort, ez alkalommal az okszerű vajkészítésről s kezeléséről szándékozom pár szót írni. A folyton fokozódó versenynyel szemben a gazda kénytelen új meg új keresetforráshoz folyamodni, hogy földjeit a forszírozott, termelés következtében ki ne élje, karbantarthassa, másrészt pedig, hogy jövedelmét fokozza. Nézetem szerint a tejgazdaság, ha helyesen van vezetve, ha nem is tölti meg a gazda zsebet, de valamit még is hoz. Másrészt a több állattartással nagyobb területet fogtakarmánytermesztésre fordítani; és több állatot tartván több trágyát is fog produkálhatni; e két dolog pedig földjei jó karban tartását fogja maga után vonni. Városok mellett, hol a nyers tejet jól lehet értékesíteni, a nyers-tej eladás van helyén az természetes; de még városok mellett is lehetnek oly esetek, midőn jobban jön ki az ember a vajjal. Hogy mikor, mi van helyén, az tisztán a körülményektől.

Üzlet áthelyezés!

1901. Aprilis 1-től

Ferenc-József-út 18. szám

és

(műhely) Nagyhíd-u. 9.

Klimes Károly

kocsigyártó

Kolozsvártf.

Üzlet áthelyezés!

1901. Aprilis 1-től

Ferenc-József-út 18. szám

(608.)

és

(műhely) Nagyhíd-u. 9.

függ, s a számitani tudó gazda mindég meg fogja a helyest találni. De, hogy nagyobb távolságokról csakis vaját érdemes csinálni, ezt tekintve a szállítási költségeket, bizonyításra nem szorul. A mi erdélyi viszonyaink között, hol még van, és remélhetőleg lesz is, gond s figyelem a mi magyar-erdélyi marhánkra, különösen figyelmet érdemel a vaj termelés. E hazai marhánk teje sokkal zsirducsabb. tehát, kevesebb tej kell egy kiló vaj előállításához. De van nekünk egy másik fajmarhánk, a szegény elhanyagolt mokányunk, mely szintén figyelmet érdemel. Tíz havi megfigyelésem ugyan még nem elég hosszú idő arra, hogy egy állítást merjek kockáztatni; de úgy sejttem, hogy ennek teje még zsirusabb; majd midőn megfigyeléseim s adataim erre nézve meg lesznek, nem fogok késni ezeket nyilvánosságra hozni. Örömmel ragadtam volna meg az alkalmat, hogy Erdélyi Gazdasági Egylet által hirdett tejelési versenyen részt vegyek mokányaimmal, mivel itt alkalom kínálkozott volna a nagy erdélyi s a mokányok tejének s tejeiöképességének összehasonlítására, de az egylet arról értesít, hogy a verseny kizárólagosan erdélyi magyar tehenekre szorítkozik. De hát akkor a mokány tehén hová tartozik? Eddig magyar fajnak tartottam, de hát errare humanum est; ezután a nyugotiakhoz sorolom.

Talán nem lesz érdektelen, ha röviden a vaj történetére kitérek. Hogy a vaj élvezete régi, az bizonyos, de hogy mikor jött rá az ember, hogy a tejről állás után tejfölt szedhet le, s ebből rázással, keveréssel vaját állíthat elő, ezt pontosan megmondani nem tudjuk. A legrégebb egyiptomi sírokban (3000 év Kr. előtt) nem találtak semmi oly eszközt, vagy jelenetet, mi arra engedne következtetni, hogy ezen korban ők ismerték volna a vajat. Csak későbbi (1000 év Kr. előtt) sírokban találunk a vaj ösmeretére mutató följegyzéseket. A zsidók ösmerék, legalább erre enged következtetni egy régi zsidó közmondás, hogy . . . ha a tejet törjük, vaj lesz belőle . . . A görögöknél Solon idejében (630 körül Kr. előtt) kevésbé volt ösmeretes a vaj élvezete, mivel ő csodálkozva beszél „vaját evő emberekéről.“ Hypokrates, ki 470 ben élt Kr. előtt, szintén említi a butyron-t (vaját.) A Skyták, mint állattartó nép szintén régen ösmerék, legalább Plinius említi, hogy oxygala-t esznek, gala = tej oxys = éles, savanyu, tehát ez csak aludt tej lehet, ha pedig ösmerék az aludt-tejet, úgy valószínűleg a vajat is. Volt a Skyták között egy törzs, melyről Strabo, mint galactophagoiokról emlékszik meg, tehát ezek is ösmerék. A törökök, ma sem igen vajezők, mivel könnyebben jutnak az állati zsiradékhoz nevezetesen a faggyuhoz; épen csak curiosum-kép megemlítem, hogy ők sári máj-nak sárgavajnak nevezik, mi azonos a mi kifejezésünkkel. Legrégebben az Indiaiak ösmerék a vajat, mivel a legrégebb följegyzésekben a Vedákban találunk erről említést. A germánok már régen általánosan ösmerék s használták a vajat, miről legrégebb följegyzéseink is tanuskodnak. Hogy milyen volt ez az ősvaj, nem tudjuk, de valószínűleg épen oly különbség volt az akkori s a mostani vaj között, mint az akkori köpülő s a mai dán turbina hajtású köpülő között. Vajat rendszeren csak tehén- s bivalytejből készítettek, ritkán juh, vagy kecsketejből; van azonban régi írónál említés számar-, ló-, sőt kutya-tejéről is s valószínű, hogy ezek tejből készült vaj megelőzte a tehénvaját, miután könnyebb belőlük vajat előállítani. Így jöttek rá lassan a vajkészítésre, s jöttek rá a modernkor vajára a margarinnal mit tudvalevőleg vese-zsíról, faggyuból s egyéb izletes dolgokból ketyvasztott először 1869. és 1871-ben III. Napoleon. hogy az éhező Párizsnak ételt adjon; s ma már oda fejtődünk, hogy margarinnak, igazi vaj helyett, aranyérmét is lehet nyerni példa rá egy londoni kiállítás 1882-ben. De térjünk rá igazi tárgyunkra.

Multkor hangoztattam a tisztaságot, s ez

alkalommal még sokkal inkább kell ezt tennem; miután a nem tisztán kezelt tejen, fájdalom, de tul lehet adni, de a rossz vajon nem, pedig tisztátlanul kezelt tejből csakis rossz vajat lehet előállítani. A tejnek kezelése a fejestől egészen a tejeskamrába való szállításig ugyanaz, mint előbbi cikkembe leirtam, tehát ez alkalommal csak az ezutáni kezelést írok. S bővebben csak is az édes uton, tehát Separatorral lefözlött teje terjeszkedem ki, miután a hollandi, Schwarz-féle, Reimers, Destinon, Gucsander-féle, az amerikai Orange-County és Cooley, továbbá a devonshirei és Becker-féle eljárásoknak vannak ugyan előnyei is, de annyi utánjárást és költséges befektetéseket igényelnek, másrészt a helység, a felhasznált hűtő és melegítő viz stb. iránt oly pedans pontosságot igényelnek, hogy e módjait a tejfölnyerésnek, a mi embereink és viszonyaink között ajánlani senkinek sem merem. Másrészt a separatorozott vaj zamatja finomabb s az az állítás, hogy nem oly tartós, mint pl. a Schwartz féle eljárással készült vaj, újabb kísérletek szerint nem áll, ha a készítésnél figyelembe vesszük a figyelembe veendőket. Separator ma már a jó lsten tudja hány féle van, egy párt a legösmertebbek közül felemlitek; Dán fözlő, az alfa, a balance, a flinsburgi, hefelt lefözlője, a De Laval separatora, Fesca separatora, Petersen hámozója, stb. stb., hogy ezek között melyik az absolute legjobb, azt megmondani bajos, miután mind egyiknek van több, kevesebb előnye s hátránya. Nálunk az alfa separator s a balance separator van leginkább elterjedve Lásuk most azon eszközöket, melyek okvetlen szükségesek. Először is, kell egy árnyékos, világos helység, kút közelében; a mellett fűtővel ellátva s okvetlenül cementezve, vagy asfaltírozva. Gépek és eszközökből a következők; megjegyzem, hogy az árak csak körülbelöliek: S a kimutatás egy napi maximális 100 liter tej feldolgoására való berendezés.

	Korona
1 drb Separator pld. Liliput Alfa óránként 60 l. teje	155-200
1 drb Holsteini, vagy más rendszerű köpülő	48
1 drb vajgyuró deszka, gyuróval	20-40
2 „ 30-40 l. bödön	30
2 „ fedő hozzá	6
2 „ sajtolt szűrő	14
2 „ csillag-hűtő	36-40
vagy 1 drb hűtő-gép	102
2 drb tejhőmérő	2
1 „ vajszita	1
2 „ vajlapátka	3
vajformák	—
pergament papir	—

Ezek volnának a szükséges eszközök.

A tej fejes után, vagy azonnal separatoroztatik, vagy pedig esetleg a reggeli s estvéli tej együtt dolgoztatik fel, ebben az esetben, azonban a tejet lehető alacsony fokra kell lehűteni s hűvös helyt kell eltartani, ne hogy megsavanyodjon. Hogy melyik jobb, azt eldönteni nehéz. Én részemről úgy járok el, hogy este leseparatoroztatom ugyan a tejet, de a tejfölt csak másnap, a reggeli tej separatorozása után verik ki vajnak, mivel azt tapasztaltam, hogy az így készült vaj egyöntetűbb. Lefözlés előtt a tejet hőmérővel pontosan meg kell mérni s 30° C-ra hozni, mi hűtéssel, vagy felmelegítéssel fog történni és pedig a csillag-hűtőt tartom jobbnak, mivel először is jóval olecsóbb, másodsor pedig vele úgy a hűtés, mint a felmelegítés könnyebben eszközölhető; azt a szokást, hogy a lehűtendő tárgyak darabokat dobjanak semmi szín alatt megengedni nem kell, mivel a jég soha sem tiszta, vele mindenféle piszok s csira vihető a tejebe. Ha azonban nagyon sokáig eltartandó vajat akarunk készíteni, vagy bármi okból gyanunk van, hogy a tejen gümőkór bacillus van, akkor a tejet 80° C. fel kell hevíteni s a hőfokon öt percig tartani, mivel ki van mutatva, (Jensen) hogy a vaj is terjesztheti e bajt, de az is ki van mutatva, hogy a jelzett

hőnél e kellemetlen vendég okvetlen jobb létre szenderül. Mondhatná valaki, hogy ha így van, akkor az édes tejet is így könnyen meglehetne szabadítani a gümőkór-bacillusoktól, igen ám, de az így kezelt tejet nehezen venné át a vevő. Arra nézve, hogy a magasabb hőfoknál tényleg több ideig eltartható vajat nyerünk, közlöm Farrington és Russel ez irányú kísérletét. Ők ugyanis két egyenlő összetételű tejet különböző hőfoknál centrifugáltak. Az egyik tej hőfoka volt 85° Fahrenheit (29.5° C.), a másiké 155° Fahrenheit (68.3° C.). A tejet úgy centrifugálás előtt, mint után megvizsgálták s azt találták, hogy a 155° F. való felhevítés utáni tejszínben s sovány tejben a bacillusok száma nagyon megapadt, továbbá ennek soványteje több ideig maradt édesen. A felhevített tejből több piszok (szór, trágya, légy stb.) maradt a gép darabjában. A mi a lefözlést illeti, azt találták, hogy míg a 155° F. hevített tejből a gép óránként 3000 fontot felezett le, addig a 85° F.-ből csak 2000 fontot, mi nagy üzemtől mindenesetre fontos. A sovány tej zsirtartalma mindkét esetben 0.1% volt; tehát erre nézve nincs befolyással a felhevítés. A vajhozamban sem mutatkozott semmi különbség. De hosszabb ideig (4 hétig) való tartás után a magasfoku tejből nyert vaj még egészen jó volt, míg a másikon már mutatkozott a romlásnak némi jele. E kísérletből láthatjuk, hogy a vajmennységére befolyással nincsen, hogy 30° C. vagy 65° C. melegítjük a tejet, miután a 30° C. körüli hőmérsék megfelel körülbelöl a tógymeleget tejnek, hát könnyebb, takarékosabb e hőfoknál maradni. Minden separator állítható, a szerint, hogy vékonyabb s több, vagy vastagabb, de kevesebb tejszint akarunk-e kapni. Megjegyzendő azonban, hogy nagyobb mennyiségű, de soványabb tejfölből nem kapunk több vajat, ilyen módon csakis az író mennyiségét szaporítjuk, a sovány tej rovására. De lehetnek esetek midőn ez indokolt, t. i. ha az író jobban lehet értékesíteni, de azt hiszem ez az eset ritka. Tehát 30° C. melegen beöntjük a separator tartályaiba a tejet s kezdetét veszi a lefözlés, azaz nem mindjárt, mivel addig, míg a separator dobja az előirt sebességet el nem éri, nem szabad a tej beeresztését a dobba elkezdni. Hogy mily sebesen kell, hogy a dob forogjon az a különböző separatoroknál különböző s erről a géppel adott utasítás szolgál felvilágosítással. 200 és 3000 között változik a fordulatok száma percenként. De az előirt gyorsaság betartása nagyon fontos s erre nagyon kell ügyelni, mivel ettől függ a lefözlési percent. Elvégződven a lefözlés, nem állítjuk meg azonnal a gépet, hanem előbb sovány tejjel leöblintjük.

(Befejező közlemény következik.)

Mennyibe kerül 1q. réti széna előállítása házi kezelés mellett?

Az adatok a kolozsmonostori gazdasági tanintézet »Nagy-Berki« tagjában közvetlen a Szamos mellett fekvő 23 kat. holdnyi rétéjére vonatkoznak, melynek talaja jó erőben levő homokos agyag; nedvességben hiányt nem szenved; kétszer kaszálható, de a második kaszálás után még jó legelőt is ad; úgy a széna, mint a sarjú jó minőségűnek mondható. — A számitás a következő lesz az 1900-iki adatok alapján:

1. Tőkeamat; a rét kat. holdját 600 korona értékben számitva, s 5%-os kamatját véve a 23 holdnál kitesz 600 -- K.
2. A rét ápolásához felhasználtatott a) 7 napszamos a benőtt vakondtúrások széthányásához, a 1 kor. 7 -- b) 5⁴ fogat a rét gyalulásához, a 6 korona 30 --
3. Az első kaszáláshoz felhasználtatott 42 napszamos, a 1.40 kor. 58.80
4. Forgatáshoz, gyűjtéshez kellett 50 nónapszamos a 1.10 kor. és 11 fél napszamos, a 1.40 kor. 70.40
5. A behordáshoz felhasználtatott 8⁴ fogat a 6 kor. 48 --

és 28 napszamos, a 1.40 kor. (a széna 228 q. volt)	39 20 >
6. A 2-ik kaszálást végezte 39 nap- szamos a 1.40 kor.	54 60 >
7. A sarju forgatását és gyűjtését 40 nónapszamos a 1.10 kor. és 7 férfi-napszamos a 1.40 kor. (a sarju 182 q. volt)	53 80 >
8. A 182 q. sarju behordásához kellett 6 ⁴ fogat, a 6 kor.	36 — >
és 21 napszamos a 1.40 kor.	29 40 >
9. Forgótöke kamat, 1117.20 : 2-vel s ennek a 6%-a	33 51 >

A 23 k hold termelési költsége összesen: 1150.71 K.
Ebből 1 kat. holdra esik: 50.03 >

E kiadással szemben a bevétel volt 238 q. széna és 182 q. sarju, összesen 410 q; ebből 1 kat. holdra esik 17.83 q; ez a 17.83 q. termés került a gazdaságnak 50.03 koronába; egy métermázsa rétiszéna előállítására tehát került a gazdaságnak házi kezelés mellett 2.80 koronába.

Összehasonlítás céljából tegyük fel, hogy ez a 23 kat. holdnyi rét részben volt kiadva, lássuk, hogy a termelési költség ez esetben miképpen fog alakulni. Előzetesen megjegyzem, hogy a gazdaságban a rétnek részért való munkáltatásánál a részesek az első kaszálást $\frac{1}{4}$ részért, a második kaszálást $\frac{1}{3}$ részért végzik; a gazdaságnak jutott részt a gazdaság saját fogatával hordatja be, a részesek azonban kötelesek a fogatok mellé megfelelő napszamosot állítani. A számítás ez esetben a következőképp fog alakulni:

1. Tőkekamat, mint az előbbi számitásnál	690 — K.
2. Rétygalulás 5 ⁴ fogat a 6 kór. (a be- nőtt vakondturásokat a részesek tartoznak elegyengetni)	30 — >
3. Miután a 228 q. szénának $\frac{1}{4}$ része, azaz 57 q és 182 q. sarjunak $\frac{1}{3}$ része, azaz 60.66 q. a részeseké, az összes rész kitesz 117.66 q-t, a gazdaságnak marad 292.34 q.; ennek behordásához kell 9 ⁴ fo- gat a 6 kor.	54 — >
4. Forgó tőkekamat, 774 : 2-vel en- nek a 6%-a	23 22 >
5. A részeseknek jutott összes rész 117.66 q-nak értéke a 4 kor.	470 64 >

A 23 hold termelési költsége ez esetben 1267.86 K.

Ebből 1 kat. holdra esik 55.12 kor.; elosztva ezt 1 kat. holdnak termésével 17.83-nal, azt látjuk, hogy ez esetben 1 q. szénának előállítására 3.09 koronába került volna.

Hogy részben dolgoztatva drágább lett volna, valószínűleg az az oka, hogy a széna jó minőségű lévén, a részeseknek jutott rész nagy értéket képvisel.

Házi kezelés mellett tehát 1 q. széna került 2.80 koronába, részért dolgoztatva került volna 3.09 koronába.

Takács Zsigmond.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

—
+ A murokrépa vetése és kapálása. (Felelet 60. sz. előfizetőnk kérdésére.) A murokrépa (csikórépa) vetésének ideje nálunk április hónap eleje, közepe tája. A talajt vetés előtt célszerű ősszel erősen megtrágyázni, s ezt mélyen, cca 30 cm.-re megmunkálni. A trágya azonban csak fél mélységben kerüljön a földbe. A következő tavasszal a talajt simára boronáljuk, esetleg meghengereljük és a magot elvetjük. Vetés előtt a murokragot le kell dörzsölnünk, különben egyenetlen lenne a vetés. A vetés legjobb, ha sorvetőgéppel történik 15–30 cm. sortávolságban. Mélyen vetni nem szabad, kötött talajon 1.5 cm.-nyire, lazább talajon mélyebben is kerülhet a földbe. Kipróbált jó csirázó vetőmagból 1.5–2.5 kg.-ot kell holdanként vetni. A csirázó képesség megvizsgálását a magvizsgáló állomások ingyen végzik. A kikelt vetést csakhamar sekélyen meg kell kapálni és ha a murokrépa ismét elgyomosodik, akkor másodsor már mélyebben, a talajt lazítva kapáljuk. Nagyon gyomos földeken har-

madszor is kell kapálni. Ha nem sokat, csak mintegy 1.5 kg.-ot vetettünk, akkor az egyezés alig szükséges. Ha szükségessé válik az egyezés, azt akkor végezzük, mikor a gyökök $\frac{1}{2}$ cm. vastagok s ekkor is legfőljebb 8 cm.-nyire egyezzük meg.

+ A gabona megdülésének megakadályozása. Gyakori és kellemetlen jelenség a gabonaféléknél a megdülés, mert akadályozza és megnehezíti annak érését, több fehérjét és kevesebb keményítőt fog tartalmazni, a mag összeaszott, apró szemű és olyan lesz, hogy több korpát ad, s mert nyirkos időjárásnál már az aratás előtt csirás lehet és megdohosodik. A megdülés tulajdonképeni oka a tökéletlen sejtfeljődésre vezethető vissza a legtöbb esetben. Ugyanis a növényben, ha az fejlődöttségének bizonyos fokára jutott, bizonyos sejtcsoportok feladatává válik, annak bizonyos szilárdságot adni; ezek képezik a növény vázát azáltal, hogy sejtfalaik megkeményednek. Ha a szövetek nincsenek elegendőképpen kifejlődve, a gabona megdül. A megdülés megakadályozása céljából olyan fajtákat kell kiválasztani termelésre, melyek tapasztalat szerint erősebb szalmát nevelnek, vagy pedig ha ez nem használna, olyan művelési módokat kell alkalmaznunk, hogy a mechanikai szövet kifejlődésére a kedvező körülmények megadassanak. Ez utóbbiak sorába tartoznak a következők: 1. a ritka vetés, különösen a kövérebb, nyirkosabb s árnyékos fekvésű földeken; 2. a foszfor és nitrogéntrágya együttes alkalmazása ősszel és pedig úgy, hogy az lehető mélyen alászántassék; 3. a vetésnek lehengerezése szárbaindulás után, illetve kalászhányás előtt, részint azért, hogy a növények táplálkozását ezáltal lassítsuk, részint azért, mert ez esetben a talaj fölött levő bűtykök legalsója a talajjal érintkezve gyökeret vertek s így állásában megszilárdulhat; 4. a vetésnek boronálása, hogy általa a növények erőteljesebb gyökérgépződésre serkentessék; 5. a sásolás, vagyis azon munkálat, melylyel a levélzet egy részét lesarlózzuk, a fejlődést lassítjuk és lehetővé tesszük, hogy több világosság jusson a tövek közé.

+ Harc a gyomok ellen. Mindenki előtt az az óriási kár, a melyet a gyomok okoznak kultúrnövényeinkben; elnyomják ezeket fejlődésükben, elveszik tőlük a világosságot, meleget és nedvességet, tanyájául szolgálnak a különböző növényi ellenségeknek; rovaroknak és gombáknak, s végül nem ritkán veszélyeztetik embernek és állatnak egészségét egyaránt. A gyomoknak ezen sokoldalú káros tulajdonsága kötelességünké teszi, hogy azok elszaporodását gátoljuk, azok ellen hadat üzenjünk. De hogyan lehetséges ez — méltán felteheti valaki a kérdést — mikor a legtöbb esetben jóformán azt sem tudja a gazda, hogy miként került a gyom az ő földjébe? Olyan vetőmagot használt fel, a melyben egy szem idegen mag sem fordult elő s mégis diszesebb a földje a sok szinpompában tarkázó gyomnövény virágától, miut ama növénytől, melynek termését célba vette. E kérdésre válaszunk az, hogy igenis lehetséges, mert a gyommag nemcsak a vetőmaggal kerülhet a földbe, hanem egyéb uton is a trágyával, a hegymosódott mesgyék s árokpartokról a szél s víz közvetítésével, s ugyanezekről a madarak ürülékével stb. szóval olyan úton módon, a melyek eredetét ha ismerjük, a kellő védekezési eljárásokat is sikerrel foganatosíthatjuk. Nézzük tehát, minő eszközökkel, minő fegyverekkel kezdhethetjük meg a harcot?

Az első főeszköz a tiszta vetőmag alkalmazása és helyesen kezelt trágya felhasználása. Az elsőt bizonyíthatnunk felesleges, mert hiszen mindnyájunk előtt ismeretes azon közmondás igazsága: „A ki ocsut vet, gyomot arat”; a mi pedig a másodikat illeti, vonatkoztatjuk ezt a trágyakezelés azon szabályára, hogy magtári, raktári, szérűskertbeli s takarmányelőkészítő-helyiségbeni söpredéket, szemetet a trágyatelepre vinni nem szabad, mert azokban sok a gyommag, a melyek a trágya-

telepre kerülve, csiraképességüket nem veszítik el, s így akkor, a midőn a trágyát földünkre visszük, kihordjuk azzal egyidejűleg a gyomok millióinak csirait is.

Második fegyverünk a gyomok ellen: a helyesen összeállított vetésforgó, s ezzel kapcsolatban helyes talajművelési rendszer. Szokásban van kultúrnövényeink között ana megkülönböztetést tenni, hogy azok részint gyomnevelők, részint gyomfogyasztók. Bár e megkülönböztetés a szó teljes értelmében nem a leghelyesebb, mégis van annak némi alapja, a mennyiben tapasztalásból tudhatjuk, hogy egyes kultúrnövények között a gyomok tényleg elszaporodnak, míg másokban a gyomok fogynak. De miért? Azért, mert utóbbiak vagy rendszeres megmunkálásban részesülnek tenyészidejük alatt pl. kapásnövények, vagy pedig korán lekerülnek a talajról akkor, a midőn a közöttük előforduló gyomnövény még magot nem érlelhetett pl. egynemű takarmánynövény. Ha tehát mi a vetésforgóban e növényeket akként helyezük el, hogy gyomnevelőket pl. gabonaféléket gyomfogyasztók pl. kapás, vagy korai takarmány követnek, úgy ebben egy biztos eszközt birunk a gyomok kevesbbitésére különösen akkor, ha ügyelünk egyúttal talajművelési rendszerünkben követendő azon, már sokszor hangoztatott szabályra, hogy a tarlót — hacsak lehetséges — ideje korán, de minden körülmények között sekélyen szántssuk fel. A szántásra vonatkozólag még azt is jó megjegyezni, hogy annak időpontja akkorra essen, midőn a föld nem túlságosan nedves, továbbá, hogy gyomos földek megművelésénél az eke előhántóval legyen felszerelve s hogy szántás után a földet ne csak boronáljuk, de hengerezzük is.

Harmadik eszközünk a gyomok ellen: a sűrű vetés. Tapasztalásból tudhatjuk, hogy az őszi vetésekben rendszerint kevesebb a gyom, mint a tavasziakban, mert az őszi vetésben a még ősszel kikelt gyomot elpusztítja a fagy. S ugyanazokban a csak tavasszal kikelt elnyomja maga a vetés, a mely ez időre már szép sűrű. Igaz ugyan, hogy sokszor maga a tél zordsága is közrejátszik, hogy egy sűrű őszi vetés tavaszra megritkuljon elannyira, hogy már annak kiszántására kell gondolnunk. Ily esetben, hacsak nem túlságosan silány a vetés, ne hamarkodjunk el a dolgot s ne fogjunk azonnali kiszántáshoz, mert vagy pótvetésben, vagy a műtrágyában van oly eszközünk, a melyekkel a bajon segíthetünk. Ha a ritkulás nem nagymérvű, segít a chilisalétrom, mint fejtrágya; ha ellenben már nagyobb, akkor vagy a hasonló növény magjával, vagy más kultúrnövény magjával pótvetést eszközölünk. Ritka őszi búzát tavaszi búzával, ritka őszi rozsot tavaszi rozsossal javítjuk; vagy pedig herefélével pótoljuk, hogy mégis némi termést kapjunk s a gyomok elszaporodását is megakadályozzuk.

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „Köztelek”-ben Kovácsy Béla azt az érdekes kérdést igyekszik tisztázni, hogy »miért nem jó hizó a magyar-erdélyi szarvasmarha?» Bevezető részében rámutat a cikk arra, hogy míg egy piros-tarka ökör 1.5–2 kilogrammot is gyarapszik naponta, addig a magyar ökör ugyanazon a takarmányon csak 0.8–1 kg.-ot, igen sok esetben meg éppen csak 0.5 kg.-ot hizik. Nagyon helyesen mutat rá cikkíró ennek egyik jelentékeny okára, arra t. i., hogy a magyar ökör jóformán mindig már elcsigázott állapotban kerül hizóba, míg a tarka ökröt 5 éves korában külön erre a célra vásárolják. De ez egyedüli oknak el nem fogadható és cikkíró bonetani és élettani kutatások és kísérletek alapján kimondja, hogy: »annak, hogy a magyar-erdélyi szarvasmarha nem hizhatik olyan jól, mint a gyorsabban fejlődő piros-tarka, egyedüli oka a lassú fejlődés.» — Egyedüli oknak nem tarthatjuk azonban a

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.
Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen
szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,
ugyszintén *azoknak jótállás mellett való le-
rakását.* Továbbá bármilyen *üveg-asztalos
munkát és teljes butorberendezéseket a leg-
olcsóbb árak és jótállás mellett.* (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,
Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és imp-
portált **Rumok,** világhírű **Puncs-szesz** és a
legfinomabb **likörök** kaphatók a gyár üzlet-
helyiségében, valamint minden **helybéli és
vidéki** elsőrangú fűszer és csemege keres-
kedésben **gyári áron.** (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak
ajánljuk helybéli **márványipar vállalatunkat.**
Elvállalunk **minden e szakmába vágó munká-
kat,** de különösen butorokhoz szükséges **inár-
ványlapokat,** magyar, francia, belga, olasz és
szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. —
**Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy
Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53.
szám.** (475.)

lassú fejlődést sem, mert hiszen maga cikkirő is
főnnebb méltányolta azt a másik, szintén je-
lentékeny okot, a hizlalásra való beállítás
különbségét. A lassú fejlődés következményé-
nek mondja Kovácsy azt, hogy a gyomor, ne-
vezetesen az ojtógyomor nem képes nagyobb
mennyiségű fehérjedús takarmány megemész-
tésére, a tüdők túlnagyok lévén, a testben
igen erős az oxidáció s a fölvevő takarmány
jelentékeny része használatik föl fűtőanya-
gul. Lehetséges, célszerű volna-e a magyar
marhát odamódosítani, hogy gyorsabban fej-
lődővé, jobb hizóvá váljon? Hogy lehet, bizo-
nyítják a Sperker és Teleki Arvéd gróf te-
nyésztései, hogy célszerű-e, azt a következő
föltett kérdéséről teszi függővé: „Az a kérdés,
miben rejlik nagyobb haszon, abban-e, ha az
ökröt használjuk 6—8 évig, de megjavított
állapotban és legfeljebb fél áron adjuk el,
mint a hogy vettük, avagy abban, ha csak
3—4 évig használjuk, de kissé feljavítva ugyan-
azon áron adhatjuk el, mint a hogy vettük.“
Egy így föltett kérdésre sem mondjuk mink azt
ki a mit cikkirő, hogy az utóbbi a haszno-
sabb. 6—8 évi és 3—4 évi használati idő kö-
zött 3—4 évi több munka az első eljárás
haszna. Egy ökrök évi munkájának értéke —
minimálisan számítva — 3—4 évig mondjuk,
hogy csak évi 200 kor., további 3—4 évig,
vagyis 6—8-ik évében 150 korona. Használati
ideje alatt hoz tehát:

Az 1-ső 3—4 év alatt a 200 k. = 600—800 k.
A 2-ik 3—4 „ „ a 150 k. = 450—600 „
Összesen 1050—1400 k.

Ha egy igás ökrök értékét 350 koronára
teszszük és a mint Kovácsy mondja, meg-
javítva csak fél áron lehet értékesíteni, akkor
is a budget ilyen lesz:

Használati érték 6—8 év alatt átlag 1200 k.
Hízás után eladva (fél vételár) . . 175 k.

Összesen 1375 k.
Ez a kérdés első esetében foglalt eljárás
nyers jövedelme.

A másik eljárás jövedelmei:

3—4 évi használat a 200 k. = átlag—700 k.
Hízás után eladva (teljes vételár) 350 k.

Összesen 1050 k.

Látjuk tehát, hogy tényleg az első eset
375 k.-val több jövedelmet ad, hasznosabbnak
tehát ezt kell tartanunk. De a jövedelem még
nagyobb lesz, ha a hizlalás után való eladás
tényleges jövedelmét számítjuk. Mert az föl-
tétlenül több a vételár felénél. Egy 350 kor.
vételárban vett 4—5 éves igás ökrök mustra-
állapotában, 6—8 évi használat után följa-
vitva is bizonyosan nyom 600 kg.-ot átlagban.
Számítsuk az ötög ökrök húsát jó alacsony ár-
ban, 100 kg. élősúly után 44 koronával, akkor
nyerünk 264 k. eladási árt. Ezen a reális ala-
pon állva az első eset 1464 koronájával szem-
ben az utóbbi eset 1050 koronája áll, el nem
fogadhatjuk tehát Kovácsynak az utóbbi mel-
lett való állásfoglalását.

Mi kifogás van ma a gyorsan fejlődő
fejlődő piros-tarka ökrök ellen? kérdi Kovácsy.
„Jól híz, nagy terhet továbbit, kissé lassú,
nagy melegben lefekszik a barázdában“, felel
meg rá ő maga, Ha a magyar marhát inten-
ziv táplálással gyors fejlődésűvé, tehát kis tü-
dejűvé formálnák át, talán csakugyan nem
feküdnek le szintén a barázdába, de kétség-
telen, hogy elveszítené egyik legkiválóbb tu-
lajdonságát, a serénységét, a mely már szoro-
san összefügg a tüdő nagyságával.

A magyar-erdélyi marhát mostanáig iga-
vonó képessége tette olyan becsessé. Ha most
ezt az igavonó-képességet akarjuk tenyésztési
és takarmányozási úton csökkenteni, akkor
ezzel megfosztjuk egy kitűnő tulajdonságától
és nem szerzünk meg vele mást, mint a kö-
zepszerű hizékonyságot. Mert a mint a ma-
gyar marha intenzív tartással is bizonyos mér-
tékben mindig meg fogja őrizni örökölt jó tu-
lajdonságát, a jobb igavonó képességet, úgy
tisztavérben tenyésztve sohasem fogja teljesen
megszerezni a hizásra való kiválóbb képességet.

Főnti számításunkból kitűnik, hogy a
magyar marha 6—8 évi igázásával több hasz-
not lehet elérni, mint a cikk által javasolt
3—4 évi igázás után való meghizalással. Két-
ségtelen, hogy a fejlődés lassú a mi marhánk-
nál, de ezen javítani csak úgy szabad, ha
azzal az igavonó-képesség nem csökken any-
nyival, hogy 6—8 év helyett csak — mint a
cikk mondja — 3—4 évig lehet gázni. Ezt a
könnyebb hizlalás nem képes ellensúlyozni.

Éber Ernő.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olva-
sóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki
hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható.
A hirdetési megrendelés minden száma legkevesebb csütörtökön délig
a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Halálozás.** Az erdélyi gazdatársá-
dalomnak egyik buzgó, lelkes tagját vesztette
el az e hó 8-án elhunyt **Csiktaploczai Lá-
zár Domokos** halálával. A csikvármegyei
gazdasági egyesületnek egyik alapítója, ale-
nöke, a közigazgatási és a mezőgazdasági ügyek
fáradhatlan, tevékeny munkása volt ő sok éven
keresztül. Elhunytá vesztés nemcsak vidéke,
de egész országrészünk mezőgazdaságának is.

— **A gazdatiszti törvény.** Darányi föld-
mivelségi miniszter a gazdatiszti törvény
életbelépte napjával május elsejét állapította
meg. E naptól számítatik tehát az az öt esz-
tendő, melynek eltelte után a kötött forgalmu
birtokon s a külföldiek a külföldön élő magya-
rok birtokain csak olyan okleveles gazdatisz-
tek lesznek alkalmazhatók, a kik magyar ál-
lampolgárok. A törvény végrehajtási rendelete,
mely egyebek között arról is intézkedik, hogy
a most szolgálatban levők hogy igazolhatják
igényjogosultságukat, valószínűleg már a jövő
hét folyamán meg fog jelenni a hivatalos
lapban.

— **Gazdasági főiskola.** Mint a Bud. Lev.
illetékes helyről értesül, a földmivelségi mi-
niszteriumban már elkészültek a gazdasági
főiskola terveivel. Darányi földmivelségi mi-
niszter azonban, mielőtt a főiskola székhelye
és tervezete kérdésében döntene, értekezlet
elő fogja terjeszteni a gazdasági szakoktatás
e fontos kérdését.

— **A gazdatisztek országos egyesüle-
tének jubileuma.** A gazdatisztek országos
egyesületének május hó 5-én tartandó évi köz-
gyűlése jóval ünnepélyesebb lesz a szokottnál.
Az egyesület ugyanis ekkor tölti be fennállá-
sának 20 éves évfordulóját. Együttal ezt az
alkalmat akarják felhasználni az egyesület
tagjai, hogy **Darányi** földmivelségi minisztert
nagyszabású óvációkban részesítsék, a gazda-
tisztek jogviszonyait szabályozó törvény meg-
teremtéséért. A jubiláris diszkozgyűlésre meg-
hívták az ország összes gazdasági egyesületeit,

melyek közül már sok bejelentette képvisel-
tetését.

— **Telepítési bank.** Mint a *Hittel* értesül,
az utóbbi időben tárgyalások folynak egy kül-
földi pénzcsoporttal oly célból, hogy egy na-
gyobb szabású telepítési bank állítsák fel.
Ennek a telepítési banknak alapitóját 50
millió koronára tervezik és az állam a leg-
messzebb menő állami kedvezményeket biz-
tosítaná ennek a banknak. E kedvezmények
iránt folynak most a tárgyalások és mihelyt
a főbb pontokra nézve elvi megállapodás jön
létre, a pénzcsoport megfelelő biztosítékot tesz
le és csak ezután állapítják meg a részlete-
ket, melyeket törvényjavaslat alakjában fog a
földmivelségi miniszter benyújtani, míg egy
másik javaslatban a telepések jogviszonyait
állapítja meg a miniszter. A pénzcsoport, mely
a telepítési bank létesítésére vállalkozni haj-
landó, e célból francia tőkét hozna be.

— **Hírek az állandó gépkiallításból.** A
kiállítás képe a nagyhét alatt élénk volt. Az
ünnepeket több gazda arra használta föl, hogy
a kiállítást megtekintve, szükségletét részben
azonnal kielégítse, részben pedig a következő
munkálatokhoz szükséges cikkek fedezése
iránt tájékozást szerezzen. A kolozsvári gazda-
sági tanintézet növendékei felhívtak a ki-
állítás minél gyakoribb látogatására és öröm-
mel láttuk, hogy azt sűrűn is látogatják, nagy
alapossággal nézve a gépeket; aligha kicsi-
telt az ettől várható eredmény, miszerint
majdan a praktikus gazdálkodásban a most
látottakat felhasználva, képesek lesznek meg-
választani a jót. Megrendeléseket tettek e hé-
ten Almasun Vazul boronákat, br. Wesselényi
Miklós viharágyu és tejjgazdasági gépekre, Do-
nogány Gergely szőlőtermelési felszerelésekre.
Az unitárius egyház uradalma ekékre. Azon-
kívül több megbízás érkezett levélileg, ame-
lyek elintézés alatt vannak. Mintegy 40 kiál-
lító gyártmányai láthatók me már; ezeknek
felsorolását 28-iki számunkban fogjuk közölni.
A látogatók száma e héten 448 volt.

— **Az olasz borvám-klauszula.** Az erős
akciónak, melyet a bortermelők úgy nálunk,
mint Ausztriában az olasz bornak az eddigi
rendkívül kedvezményes vám mellett való be-
hozatala ellen indítottak és kitartással foly-
tatnak, valószínűleg mégis meg lesz az óhaj-
tott eredménye. Az olasz kormányt ugyanis
bécsi beavatott körökből kiszivárgott hír sze-
rint már hivatalosan értesítették arról, hogy
az olasz borvámzáradékot a legközelebb kö-
tendő magyar-osztrák-olasz kereskedelmi szer-
ződésben többé nem újíthatják meg s a kül-
földi borok vámjának mérsékelt felemelése az
magyar éso sztrák bortermelők érdekében el-
kerülhetetlen. Osztrák kormánykörökben úgy
vélekednek, hogy a házasításra használni szo-
kott olasz borok vámjának mérsékelt feleme-
lése e borok versenyképességét más drágább
külföldi borok ellenében csak elő fogja moz-
dítani. Remélik, hogy az olasz kormány ezt
az érvelést elfogadhatónak fogja találni s hogy
a kérdést minden nagyobb baj nélkül simán
el fogják intézni.

— **Aratógép-bemutató Liptó-Szt-Mikló-
on-s** Az O. M. G. E. műszaki bizottsága leg-
közelebbi ülésén fogja megállapítani a liptó-
megyei gazdasági egyesülettel karöltve rende-
zendő nagyszabású aratógép-bemutató részle-
tes programját s egyuttal a bemutató meg-
tartásának idejét. Kétségtelen a mezőgazdaság

haladásának egyik főfeltétele, hogy az azzal foglalkozó népesség minél több és tökéletesebb gépet használjon termelésénél; bizonyára az O. M. G. E. eddig is sok haszonnal működött ezen a téren, de azért nem tartjuk szerencsés választásnak, hogy éppen Liptó-Szt.-Miklóson rendez aratógép-versenyt. A felvidék földrajzi helyzete, termelési viszonyai, a népesség anyagi és szellemi állapota mind nem alkalmasak arra, hogy az intenzív termelés egyik legelőkétebb szerszámját, az aratógépet befogadják. A hegyes vidéken üzött kis területű gabonatermelés azt nem is használhatja föl olyan haszonnal és a lakosságot mely ügyis nagy rajokban vonul Amerika felé, egy jelentékeny keresetétől fosztanak meg a netalán elterjedő aratógépek. Talán inkább burgonyakapáló- és burgonyakiszedő gépek bemutatása lenne hasznosabb Liptó-Szt.-Miklóson.

— Magyar munkáserő Németországban. A német munkáshiány megszüntetésére a német körök nagy mértékben kezdik a magyar munkaerőt importálni. A württembergi gazdák szövetsége 26 munkást szerzett Délmagyarországból, köztük nőket is, akik módosabb parasztnál kaptak munkát. De a württembergi szövetség az összes gazdasági egyesületekhez is köriratot intézett, melyben tudatja, hogy a magyar munkások közvetítését elvállalja. Főleg nyári munkásokról van szó. A szerződési főbb feltételek a következők: A munkaadó fizeti az utiköltséget a kiindulási ponttól, Szabadkától Bécs—Bregenzén át a rendeltetési helyig, normális viszonyok közt a visszaútatást is. Az utazás körülbelül 20—22 márkába kerül. Ezek a nyári munkások jobbra evangélikus vallásúak. Az az ugynevezett „magyar svábok.” De magyarok és szerbek is lehetnek köztük. Mindenféle gazdasági munkát értenek, szorgalmasak, nyugodtak, józanok, megbízhatóak, bár táplálkozást illetőleg a lengyel munkásoknál valamivel igényesebbek. A munkabér felnőtt embernek naponta 1.20—1.60 márka, nőknek 0.85—1.20 márka; a természetben való járandóság hetenként 1½ font hús, 1 font borsó, 1 font rizs, 1½ font liszt, 1 f. zsir, 8 f. kenyér, 12 font burgonya, 3½ l. tej.

— A száj- és körömfájás áthurcolása a cselédek által. A német ragálytörvény legújabb rendelkezései szerint az a gazda, a kinek szarvasmarha-állományában a száj- és körömfájás megbetegedés fordult elő s a kinek belsősege e miatt zár alatt van, felelős azért, ha cselédsége által istállójából a ragály tovább hurcoltatik. A ragálynak a cselédség útján való terjesztése mindenestre könnyen lehetséges, úgy, hogy egészen méltányos, ha a gazda, illetve cselédje viseli a felelősséget a kellő vigyázat elmulasztásáért. Természetesen fölülte nehéz megbizonyítani azt, hogy a ragály terjesztése a cselédség által történt és a törvény intenciója is itt főleg arra irányult, hogy a gazdák figyelmét fölhívja arra, hogy milyen könnyen lehet ezt a ragályt tovább terjeszteni és hogy ennek következtében a gazdák szí-

goruan követeljük a védőintézkedéseknek a cselédek által való betartását. Egy ilyen törvény Angliában is van már épen a száj- és körömfájásnál, úgy, hogy talán nálunk is jó lenne gondolkodni annak létesítéséről.

NEPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölesönöket nyújt és **BETÉTRE 5½ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részeken ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több, mint **20 éve** részesíti nagybecsű támogatásában

az „**Ellenzék**“-et, mely programjához hiven küzd ma is hazánk függetlenségeért és gazdasági felvirágzásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„**Ellenzék**“-nek, hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akciót is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „**Ellenzék**“-re,

melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutatószámokkal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

Sárga János

ékszerész és órás, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből Arany, ezüst, aczél, nikkal fali és ébresztő órákból. Készít ó; ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti állatvásár. Apr. 12.

Az „Erdélyi Gazda” eredeti tudósítása.

Felhajtás: *Vágómarhábot:* 1837 darab ebből magy. ökör 1107, magy. tehén 367. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 46—50; 52—58; 60—64 kor.; tarka hizott ökörnél 46—64 kor.-ig; tehénnél 44—62 kor.-ig; növedékmárhánál 45—56 kor.-ig a minőség szerint. A fölhajtás cca 300 darabbal kissé volt a múlt hetinél az árak alakulása élénk 1—3 k. javulással. *Borjú-vásárra* került 1235 db. 50—60 és 66—74 fill. árban kg.-ként minőség szerint. — *Bárány* eladott 2148 db. darabonként 5—8 koronáért. A bárányvásáron az irányzat élénk volt.

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

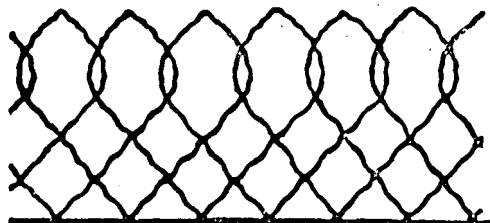
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonát és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, azén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra

vas-, réz- és ezüstszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitünő hazai gyártmány!
1600 gőzoséplőkészlet üzemben!

Czím:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7 SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2½, 3½, 4, 4½, 6, 8, 10, 12, lóerejűek.

Magánjárók (úti mozdonnyok)

Kérjük minden szakbavágó kéréssel bizalommal hozzánk fordulni. készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánatra díjmentesen k. ldetik.

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölesönöket

nyújt, és pedig 4%-os kölesönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százaléknál, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölesön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségyekvények

A LAPPÉLÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédzerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Ezen a héten:

NANSEN

északsarki útja.

Fasor és árnyékfák

3—4 méter magas 4—5 éves, iskolázott, köris, berkenye, fehér, fekete és zöld juhar,

100 drb. 50 korona.

Egyéb fanemek árjegyzék szerint:

Pecz Ármin, cs. és kir. udvari műkertész,
BUDAPEST, VIII. Kalvária-tér 8.

(605 II.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legutányosabb árakon vállaltatnak és a legközközlésében készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöfletnek.

(415.)

Gőzcséplőkészletek

használt 3, 4, 6 és 8 lóerejűek, kitűnően javítva, jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett

eladók.

Régi gőzcséplőkészletek becseréltetnek.

Norvath és Herczeg czégnél.

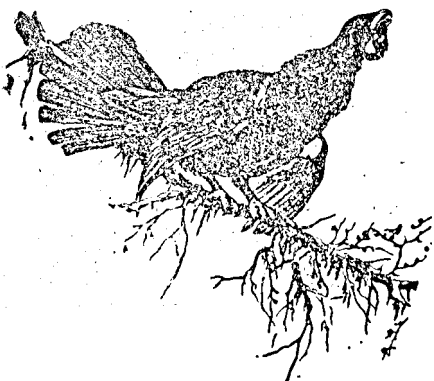
Budapest, Podmaniczky-utca 17. sz.

(612.)

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitémését.

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor állatkitémő-praeparatoriuma KOLOZSVAR, Egyetem-utca.

A kitémött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzőlőségük, tehát szobában is tarthatók.

Ujdonság! Madarak kitémése relif-kép alakjában.

Érdeklődők szívesen fogadtatnak. (486.)

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000 2 a 100.000, 1 a 90.000, 80.000, 70.000, 2 a 60.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 1 a 25.000, 7 a 20.000, 3 a 15.000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 432 a 2000, 763 a 1000, 1238 a 500, 90 a 300, 31700 a 200, 3900 a 170, 4900 a 130, 50 a 100, 3900 a 80, 2900 a 40. Összesen

13,160.000 korona, azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR 1901. ÉVRE.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K 1 4042	P 1 35274	P 1 19815	H 1 44375	S 1 48569	S 1 38250	H 1 51633	C 1 59560	V 1 83465	K 1 55184	P 1 17797	V 1 35362
S 2 26473	S 2 51384	S 2 40489	K 2 52329	C 2 53709	V 2 51381	K 2 58046	P 2 83332	H 2 89542	S 2 83536	H 2 38973	H 2 44347
C 3 49514	H 4 61441	H 4 58050	S 3 59576	P 3 62319	S 3 35186	S 3 65832	S 3 86052	K 3 48569	C 3 5660	C 3 51633	K 3 51650
P 4 53718	V 3 56519	V 3 51635	C 4 83333	S 4 83468	H 4 62472	C 4 83554	V 4 35365	C 4 53709	P 4 32550	V 4 51633	S 4 59560
S 5 62452	K 5 83551	K 5 65835	P 5 86063	H 5 89345	C 5 83550	S 5 19815	H 5 44373	C 5 62519	S 5 51381	K 5 65832	O 5 83332
V 6 83478	K 6 17349	S 6 83591	S 6 35366	H 6 36462	H 6 36462	C 6 83568	P 6 40489	K 6 52329	V 6 55186	C 6 83584	P 6 86052
H 7 4053	C 7 83904	C 7 21622	V 7 44382	K 7 4042	P 7 38274	V 7 51635	S 7 59576	H 7 89548	H 7 62472	S 7 19815	S 7 35365
K 8 36473	P 8 51612	P 8 40497	H 8 52340	S 8 36473	S 8 51384	H 8 58050	C 8 83383	K 8 36162	K 8 83550	P 8 40489	H 8 44373
S 9 49711	S 9 58019	S 9 51636	K 9 59598	C 9 49544	V 9 56319	P 9 65835	P 9 86063	H 9 49541	S 9 8568	S 9 51635	H 9 52329
C 10 53719	V 10 64478	V 10 59509	S 10 83430	P 10 53718	V 10 64441	C 10 83591	S 10 35366	K 10 4042	C 10 38274	V 10 58050	K 10 59576
P 11 62459	H 11 83562	H 11 65839	C 11 86070	S 11 62452	K 11 83551	C 11 21622	V 11 44382	S 11 36473	P 11 51384	V 11 65835	H 11 83332
S 12 83492	K 12 17752	K 12 85121	P 12 35371	H 12 83478	S 12 17349	P 12 40497	H 12 52340	C 12 49544	S 12 56319	K 12 83591	C 12 86063
V 13 8457	S 13 38913	S 13 32706	H 13 48076	H 13 4053	C 13 38901	S 13 51636	K 13 59598	P 13 53718	V 13 64411	S 13 21622	P 13 35366
H 14 37404	C 14 51620	C 14 44336	V 14 52503	K 14 36475	P 14 51612	V 14 59503	S 14 83430	H 14 83478	H 14 83551	C 14 40497	V 14 44382
K 15 49713	P 15 58033	P 15 51613	H 15 60933	S 15 49711	H 15 38019	H 15 65839	C 15 86070	V 15 83478	K 15 17349	P 15 51636	V 15 52340
S 16 53720	S 16 64486	S 16 59504	K 16 83436	C 16 53719	V 16 64473	K 16 85121	P 16 35371	H 16 4053	S 16 38904	H 16 59509	H 16 59598
C 17 62461	V 17 83564	V 17 83265	S 17 89324	P 17 62459	H 17 83562	S 17 32706	S 17 48076	K 17 36175	C 17 51612	V 17 65839	K 17 83430
P 18 83494	H 18 17760	H 18 85123	C 18 35375	S 18 83492	K 18 17752	C 18 44336	V 18 52503	S 18 49711	P 18 58019	H 18 85121	H 18 86070
S 19 8466	K 19 38940	K 19 35355	P 19 48087	V 19 48087	V 19 8457	P 19 51643	H 19 60933	C 19 53719	S 19 64479	K 19 32706	C 19 35371
V 20 38139	S 20 51620	S 20 44337	S 20 52551	H 20 37404	C 20 51620	S 20 59504	K 20 83436	P 20 62459	V 20 85562	S 20 44336	P 20 48076
H 21 51356	C 21 58036	C 21 51619	V 21 60040	K 21 49715	P 21 58033	V 21 83263	S 21 83424	S 21 89324	C 21 17752	C 21 51642	S 21 52503
K 22 55184	P 22 65816	P 22 59519	H 22 83439	S 22 53720	S 22 64486	H 22 85123	C 22 35375	V 22 8457	K 22 38913	P 22 59504	V 22 60033
S 23 62466	S 23 17797	S 23 83320	K 23 89327	C 23 62461	V 23 83563	K 23 35355	P 23 48087	H 23 37404	S 23 51620	S 23 83263	H 23 83436
C 24 83536	V 24 38973	V 24 85128	S 24 35377	P 24 83494	H 24 17760	S 24 44337	S 24 52551	K 24 49715	C 24 58033	V 24 85123	K 24 89324
P 25 8560	K 25 51633	H 25 35362	C 25 48559	S 25 8466	K 25 38940	C 25 51643	V 25 60040	S 25 53720	P 25 64486	H 25 35355	S 25 35375
S 26 38250	K 26 58046	K 26 44347	P 26 52581	V 26 38139	S 26 51630	P 26 59519	H 26 83439	C 26 62461	S 26 83564	K 26 44337	C 26 48087
V 27 51381	S 27 65832	S 27 51650	H 27 60045	H 27 51356	P 27 58036	S 27 83320	K 27 89327	P 27 83494	V 27 17760	C 27 51642	P 27 52551
H 28 55186	C 28 38584	C 28 59560	V 28 83465	H 28 55184	P 28 65816	V 28 85128	S 28 35377	S 28 8466	H 28 38940	C 28 59515	S 28 60040
K 29 62472	P 29 83332	P 29 83332	H 29 89342	S 29 62466	S 29 17797	H 29 35362	C 29 48559	V 29 38139	K 29 51630	P 29 83320	V 29 83436
S 30 83550	S 30 86052	K 30 35377	C 30 83586	C 30 83586	V 30 38973	H 30 44347	P 30 52581	H 30 51356	S 30 58036	S 30 85128	H 30 89327
C 31 8568		V 31 35365		P 31 8560		S 31 51650	S 31 60045	C 31 65816	C 31 65816		K 31 35377

Mikor van születésnapom?

Mindeki kísérje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát. Ha időközben a szám elfogyott volna, hasonlókat küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.—korona

„ fél (1/2) frt 3.— „ 6.— „ „ egész (1) frt 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. április hó 21-ig

(622.)

közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK:

Muzeum-körut 11.

Erzsébet-körut 54.

TÖRÖK A. és Tsa

BANKHÁZA

BUDAPEST, V., Váci-körut 4/a.

Sok és igen nagy nyereményt fizetünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt öt millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó.

T. TÖRÖK A. és Tsa bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályáhozdarab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Akorona összeg { utánveendő, utalvánnyal küldöm. } A nem kívánt törlendő. mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén)

Pontos czím:

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

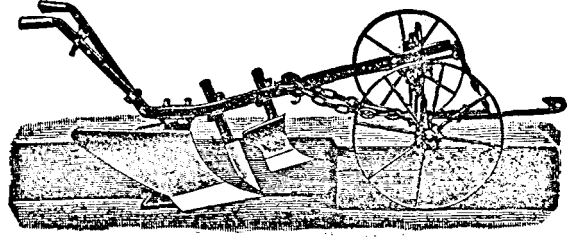
Kormány hozzájárulása 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.

(541. I.)

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, páncéllemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék,

Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák,

Háromtagú- és egytagú hengerek,

Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcsepplőkészletek 12 lóerőig. Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

613—1901. szám. A szamosujvári kir. országos fegyintézet részére folyó évi április 30-án délelőtt 11 óráig beadandó írásbeli zárt ajánlatok alapján beszerzendő

700 métermázsas szürke, erdélyi, szálas, mosatlan gyapjúnak szállítása tárgyában, annak megjegyzése mellett, hogy száz-száz mmázsára is lehet ajánlatot tenni, megkeresésre szívesen ad részletes felvilágosítást

(620.)

az igazgatóság.

➔ **Allattenyésztő gazdák figyelmébe!** ➔

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”

Nagy-Egyeden, 1901. május hó 4-én

tenyészállat-kiállítást

rendez

Díjazás alá esnek:

- I. **Magyar Erdélyi fajtánál:** községi bikák, borjas tehenek, tenyésztehenek és üszők.
- II. **Havasi, esetleg pinzgau fajtánál:** 1-3 éves bikák, tehenek és üszők.
- III. **Bivalyok:** Bivalybikák és tenyészbivaly-tehenek.
- IV. **Sertés:** Kisbirtokosok kanjai.
- V. **Juhok:** Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 50 különböző díj 1000 kor. értékben.

Bejelentések intézendők **SZÉKELYHIDY VIKTOR** gazdasági egyesületi titkár urhoz **NAGY-ENYEDRE**, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

(621.)

Emmerling-féle szab. gyorstüzelő

Vihar ágyu.

Első díjakkal kitüntetve:

Budapest, Szeged, Debrecen, Bada-
csony, Pozsony, Győr, Padua.

Jégeső elleni védekezésre legjobbnak bizonyult. Feltétlen biztos hatását számos elismerő nyilatkozat és díszoklevél igazolja.

Kezelése teljesen veszélytelen, alkalmazása teljes sikert biztosít.

A legnagyobb esőben és viharban egyaránt használható.

Hatása felülmulhatlan.

Olcóságánál fogva nem csak szőlőkben, hanem a mezőgazdaságban is alkalmazva van.

1 drb. szab. Viharágyú 44 korona
100 drb. löveg 24 korona.

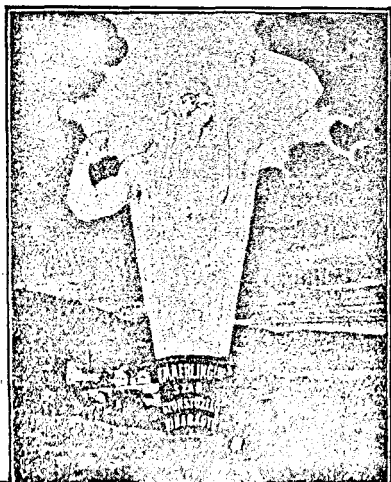
Fagy elleni füstölők ca 6—6½ kilós ládákban 1 láda 80 fillér.

Megrendelhető:

Emmerling Adolf gyárosnál

BUDAPEST, gróf Károlyi u. 26. szám.

(604.)

ELSŐ DÍJAKKAL KITÜNTETVE
Budapest Szeged Debrecen,
Bada-csony Pozsony,
Győr Padua (olasz orsz.)

1900 ÉVBEN EZER DARABON FELÜL
VOLT HASZNÁLATBAN.
ELSPÉRI DOKUMENTUMOK ÉS
ARJÉCTYPEREK SZERELMŐVE KÜLDÖTTÉK

EMMERLING ADOLF
TÖZIJÁTEK SZAB. VIHARÁGYÚ ÉS FÁKLYA GYÁROS
GRÓF KÁROLYI UTCA 26. BUDAPEST GYÁR ÉRZSÉBETFALVÁN

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

1 üveg 2½ korona 80 fillér.

Üs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

40 év óta udvari istállóknak, e nagyobb katonai és polgári istállóknak használatban, nagyobb fáradozás előtti és utáni erősítésre, rángatodásnál az idegek merevségénél stb. A lovakat az idomításnál kiváló tevékenységre képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerártaiban és drogueriáiban.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett. (328. I.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden 7 cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpeldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Alkalmazást nyerne:

Ispánt keresek július 1-re. Csakis gyakorlati képzettséggel is bíró, életrevaló, értelmes, megbízható, józan és erélyes ember pályázzon. Javadalmazás: 480 korona, 960 liter búza, 960 liter kukorica, 365 lit. tej, 2 süldő, 800 öl kukoricás, lakás, tűzifa, veteményes. Nőtlennek teljes ellátás.

Lapusnyak, u. p. Hunyad-Dobra. Cs. Lázár László. (615.)

Nőtlen borász növények kerestetik 1800 holdas birtokba *gyakornokul*. A birtokon minden gazdasági ág műveltetik. Szorgalom, megbízhatóság és erélyesség főkéllékek. — *Teendő* az erdészet, borászat, mezőgazdaság és állattenyésztés körüli szolgálatok és felügyelet. 6 hónapig csak ellátást kap, azontúl megfelelő fizetést is.

Pályázók forduljanak: **Engi Elek** tisztartóhoz **Komlód,** (619.) u. p. Nagy-Nyulas.

Különfélék.

Franck Henrik fiai pót-kávégyárosok; gyárak: *Kassán* és *Zágrábban*. Valódi *Franck* kávé-pót-

lék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Vízvezeték és csatornázási vállalat. **BARANYI JÁNOS,** épület műbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vízvezetékek és fürdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

Durator által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátlatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ara 1 és 2 korona. Póstan küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipótkörút 3.1 k. 20 előleges beküldése után. — Kapható azonban mindenütt. (511.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultordautca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kívánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

DROGUERIA. BURGER FRIGYES KOLOZSVÁR, Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-czikkék dús raktára. (358.)

Kimoshatlan RUHAJELZŐ-TÉNTA feherneműek jelzésére kapható **Tintner J. E.** bélyegző-gyáros és vésnök üzletében **Budapest,** Kígyó-utca 10. szám. (512.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok. Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

Páris: Grand Prix: Vetőmagvak,

Kaphatók az árak postautalványon való előzetes beküldésével szemben (zsákok árai utánvételnek)

Gróf Teleki Arvéd ur

drassói uradalmában, u. p. **Koncza.** ab Koncza, míg készleten, 50 kilós zsákonként:

Lóhere Egy magfajból 3 mm. vételnél 3% engedmény vonható le.

Oberndorfi és óvári répa Székely tengeri, lóbab

Prairie királyné tengeri

Székely kincs korai burgonya

kaphatók még: **Sorfák, csemeték Pekingi kacsák és**

magyar bikák

(561.)

TRISKA J. KOLOZSVÁRT, zongora, harmonium és czimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő áron részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalmok. (462.)

Hantz Sándor

könyvkötő. Ezelőtt **Hantz György** társa, Kolozsvárt, **Jókai-utca 2. szám.**

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmuló izléssel tartosan és olcsó árért készítik. Fizesetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázn!

(543.)

Első magyar „Gumosit”, bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságú ruggyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

Föld- és háztulajdonosok, kik olcsó kamatláb és előnyös visszafizetési feltételek mellett kölcsönt óhajtanak felvenni, avagy pedig a már meglevő magas kamatú tartozásait olcsóbb kamatú kölcsönrel felcserélni óhajtják, forduljanak felvilágosításért **Somogyi Imre** bankbizományos ingatlan és jelzálog forgalmi intézetéhez (Budapest, Eastébet-körút 23.) Ugyanor állami vagy magánhivattnokoknak, katonatiszteknek és kereskedőknek kötelezvényre v. váltóra diszkrétten és utódijazás mellett előnyös feltételű kölcsönök eszközöltetnek. Levélbeli megkeresésekhez válasz-bélyeg melléklendő. (584.)

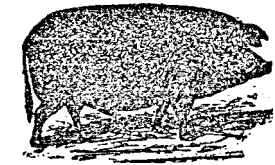

Lóheremagot,

egyéb gazdasági magot, mindenféle gabonát, legmagasabb áron értékesít és mintázott ajánlatot kér

WOLF SOMA

mag-, gabona- és terményügynöksége, külföldi cégek képviselője **BUDAPEST,** (VII., Kerepesi-ut 10. szám.) (624.)

Május 4-én átadólóg 140 darab, tiszta véru, 3 hónapos — fele herélt ártány — fehér szőrű, szép

mangalicza malacz eladó. 20" kiveréssel darabja 6 frt. 10% kiveréssel darabja 5 frt 50 kr. Legelő bérelhető továbbra is — úgy malacz eledel helyben kapható. Helyiség ingyen! — Tudakozódhatni **Jónás Bálint** czimen **Kolozs-Borsán.** Ugyanott **Aylesburi,** külön kezelt réce tojás, drbja 20 filléért kapható! (614)

Előlegek mindennemű értékpapírokra (visszafizetés tetszés szerinti részletekben) a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók

LUKÁCS VILMOS

bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főelárusítója **BUDAPEST, V., Furdó-utca 10.**

Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban leintéztetnek. (564.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete **Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.**

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függőnytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett. Régi keretek aranyozását jutányos árban. Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb csiszolt arannyal. Jutányos árban, felelősség mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok. *Pontos kiszolgálás!* (522.)

Láng és Lovass

gépolaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű gépolaj, hengerolaj, gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Hazafiak! (359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtjuk, dacára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidaru, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat hőkészítménnyel kicserélni. Nagy raktár **zsebro-börből,** különlege férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő árúkb

Monogrammok és himzések a legújabb minták jutányosan előnyomattatnak.

Központi nagy áruház!

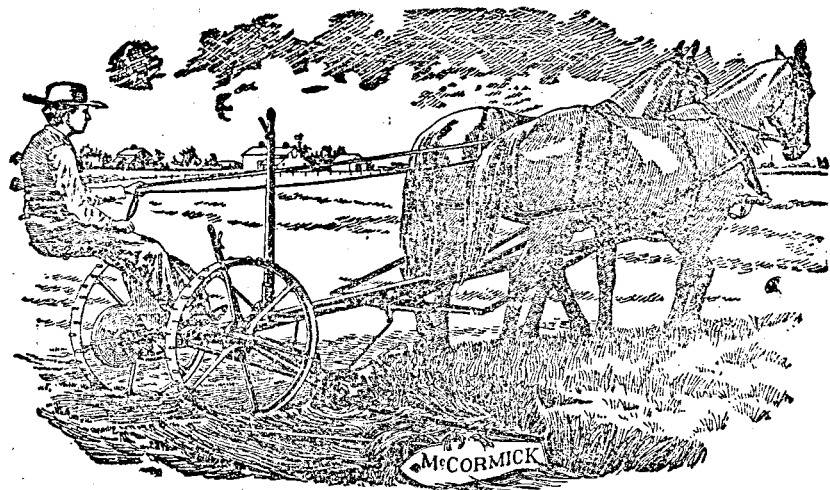
KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

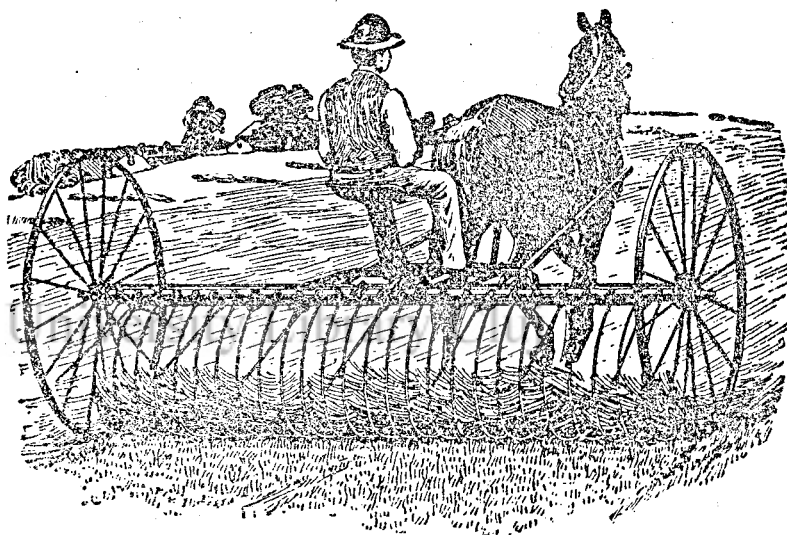
arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi**világkiállításon.**

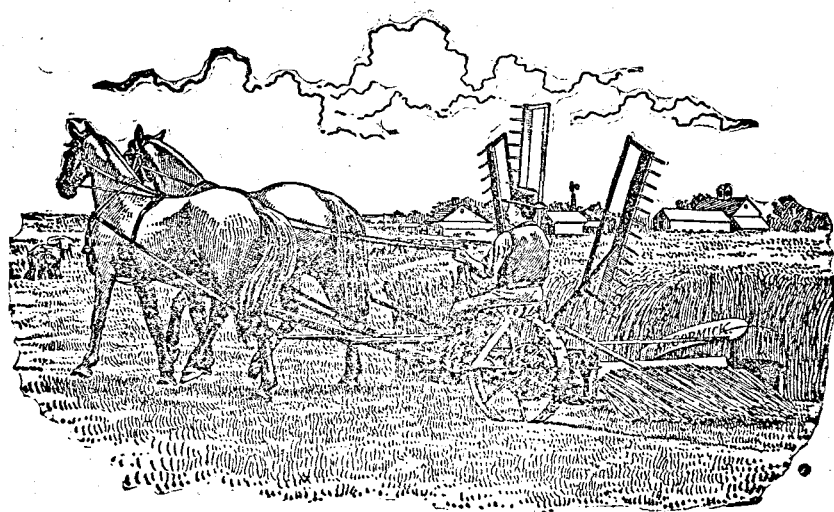
A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.

Kitünő minőség, bámulatos
munka.A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban diszoklevelet nyert.Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a**Mc Cormick-féle gépeket**

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408.)

